

MAGYAR NŐK LAPJA

IV. ÉVFOLYAM 33. SZÁM

SZERKESZTI PAPP JENŐ

BUDAPEST, 1942. NOVEMBER 20.

ESŐS NOVEMBERI ALKONYT

Karácsonyi meglepetés

a Magyar Nők Lapja
nagyszerű könyvei

Mindenkinek értékes, kedves ajándék!

Naggyal vártunk már eddig is ezek a könyvek olvasóink köztében, amelyeket ebben az ünnepi sorozatban olvasóink szíves figyelmébe ajánlunk:

1 PAPP JENŐ: KRONIKÁK KÖNYVE azokat a fényes emlékü rádiókrónikákat tartalmazza, amelyeket a közönség szünni nem akaró lelkesedéssel reklámozta. A nyomtatásban most újra felzendülnek a híres rádiókrónikák s a nemes élmény súlyával újból hódítanak. A magyar közönség legszelebb rétegei frissülnek fel a melegsívű író kiváló esztétikus és kritikus napsugaras derűjében, alkotó optimizmusában, mély lirájában.

2 FARKAS ISTVÁN: SANTA MARIA romantikus regényben Kolumbusz Kristóf esodálatos eseményekben gazdag felfedező útját írta meg a kitűnő író. Ebben a regényben mezelevenedik előttünk az az izgalmas hajóút, amelyen Kolumbusz Kristóf elindult Amerika felfedezésére. Lélektelítő események torlódnak a regényben, amely a zseni hűbát és erényeit oly közel hozza az olvasóhoz.

3 DENES GYÖRGY: ROMEO VAGSORÁJA a legszenzációsabb regény a színészek mindig titokzatos, excentrikus, komédiás, ágyúló életéből. Erdekfeszítően színes, elbűvölő, elragadtató világot ez. Félteletlen vidám és félteletlenül szomorú, azért olyan frappáns hatású, mert a kiváló író-színművész is tegye ennek a külön világnak, ahol nevetnie sírniak és sírni nevetnek. Nemes eleganciával hozza az olvasó elé emberi és színészi nívollalban regényének nem mindennapi hőseit.

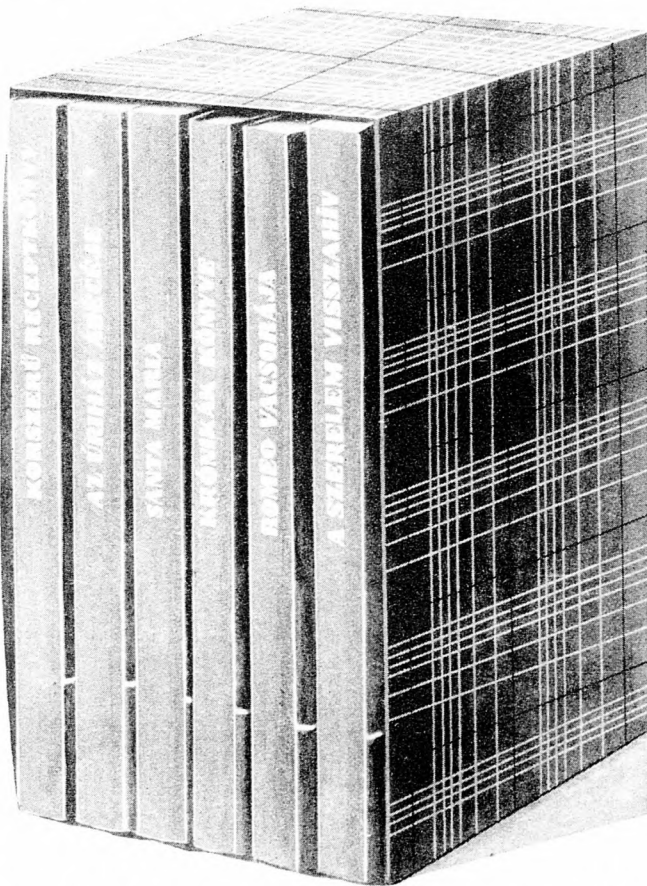
4 SZENTGYÖRGYI FERENC: A SZERELEM VISSZAHÍV legújabb és egyik legszebb, melyjelentőségű mai regénye a gazdag irodalmi sikerekben kiváló írónak. Egy fiatal svéd mérnök a hőse, aki izgalmas kártyaasztalban milliókat veszít és milliókat keres munkával. Világutazó útjában új szerelemek, új szép nők fűmadják meg a szívét. Egy ideális, nagy szerelem hatása alól nem tud szabadulni. Magyar kislány jósága, tisztasága, szerénysége fekezi le. Szerelem, optimizmus és romantika eposza ez a regény.

5 AZ ÚRHÁZ ABÉCEJE: praktikus tanácsaival kitűnő kalauz a társasági szokások, látogatás, öltözködés, fogadás s az összes társadalmi problémák útvesztőjében. Ezek az ismeretek biztos, nyugodt fellépést, önbizalmat adnak mindenkinek. Orvosi felvilágosítást találunk benne a fiatal anyák eszeemögondozásról, táplálásról. Tanácsot szolgál az otthon berendezésében, szépítésében. Tanít háztartási vezetésre, egyszerű és tápláló étel készítésére, Pályaválasztás kérdésében is tájékoztató. Foglalkozik konyhas- és virágkertéssel.

6 KORSZERŰ RECEPKÖNYV: 600 külön, kipróbált receptet tartalmaz, a mai követelményeknek és lehetőségeknek figyelembevételével. Nélkülözhetetlen minden háziasszonynak, mert sok új ötletet nyújt a gyakorlati háziasszonyoknak is nagy segítség. A kevésbé gyakorlott fiatal asszonyok megbecsülhetetlen segítségközhöz jutnak a könyv útján. Nélküle nem egyszer akadunknak fenn főzési gondjaik között.

A nagy gonddal kiválogatott 6 darab könyvet képből bemutatjuk. Az ünnepi ajándékozás hangulatát fejezi ki a finom, izléses, színes könyvtök, amibe ezt az irodalmi sorozatot elhelyeztük.

A jó könyvvel nincs értékesebb ajándék, mert ez mindent pótol, amire a mai viszonyok között a szellem kielégítésére még fokozottabban van szükség. Nemesak pihentető és szórakoztató, de kiemeli az embert a hétköznapok súlyos gondjainak terhei közül. Igazi örömet szerző meglepetést karácsonykor, az ajándékozás legmelegebb ünnepén csak könyvvel szerezhetünk a hölgyeknek, akik szellemileg olyan közel állnak ma is az irodalomhoz, mert ők maguk is, mint írók, vesznek részt a művészek alkotásaiban.

Ugy érezzük, hogy az ismertett hat kitűnő könyvre minden családban nagy szükség van és amikor ezeket választottuk ki karácsonyi ajándékkul kedves olvasóinknak, hisszük, hogy jó szolgálatot tettünk vele. Ezt vásárolják kedves hozzátartozóinknak, ismerőseinknek, barátainknak, mert nemesak ajándékokat adnak, hanem örömet is szereznek vele, amit ebben az értékét jóval meghaladó ajándékban részesítenek.

**A 6 darab értékes könyv, szép tokban
rendkívül kedvezményes áron portó-
költséggel együtt 8 pengő 50 fillér.**

MAGYAR NŐK LAPJA

IV. EVFOLYAM 33. SZAM

BUDAPEST, 1942 NOVEMBER 20'

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án.
Postakárképenztári csekk száma: 20 334. Előfizetési ár:
egész évre 26.40 pengő, fél évre 13.20 pengő, neuedv évre
6.60 pengő, egy óra 2.20 pengő. Egyes szám ára 88 fill.

SZERKESZTI

PAPP JENŐ

Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész évre
33 pengő, fél évre 16.50 pengő, neuedv évre 8.25 pengő.
Amerikában 1 évre 44, fél évre 22 pengő. A lap egy ne-
vedévnél rövidebb időtartamra nem rendelhető meg.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7, II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 18—73—42
FIÓKKIADÓHIVATALOK: KOLOZSVAR, KAZINCZY-UTCA 15, DEBRECEN, KONDOR-UTCA 19, SZEGED, BARÓ JOSIKA-UTCA 4
SZABADKA, PRAGAI HID-UTCA 56, ÚJVIDÉK, JÓKAI-UTCA 31, MISKOLC, GHILLANYI-UTCA 13

Papp Jenő

A NŐ NEM JÁTÉKSZER

Azt elhiszem, hogy vannak még férfiak, akik megrögzött előszeretettel bánnak úgy a nőkel, mintha a nő még ma is játékszer lenne s főleg az ő játékszerük, akivel azt csinálhatnak, amit akarnak. Igen mérsékelten rokonszenvesek ma azok a hölgyek is, akik viszont a férfiakat tekintik holmi önfeláldozó segédnépeknek, vagy népségnek, akiket szemrebbetés nélkül fel lehet áldozni mindenféle női szeszélynek. Az önteltség s az önzés e dicső stílusa körülbelül múltóban van. Annak a felfogásnak azonban egész biztosan befelegzett, amelyik bámulatos alaptalansággal és szembeszökő indokolatlansággal úgy „kezelté” a nőt, mint mellékszereplőt, az érzelmi területen és az értelmi síkon is. A nő előretörésével kapcsolatban könnyű lenne hivatkozni a száz- és százezer felesküdtött honvédelmi munkaerőre, az ápolónők tízezeire s a háborús idők lelkes katonakisasszonyaira, a „piros-petytyes” lányokra s a különböző karitatív és elsővonalbeli hölgyek kemény és tiszteletreméltó önfeláldozó munkájára. Tudjuk, hogy a nők a polgári életben is kitűnően megállják helyüket, ha a férfiak békét hagynak nekik és nem „kezdenek ki” a csinos munkaerőkkel. A hadrakelt és mozgósított női tábor lelkesültsége, hozzáértése és megbízhatósága azonban kétségtelenül imponáló jelenség s a teljesítmény előtt az ország első férfiai is leveszik a kalapot. A nő értéke nagyot nőtt. Feje fölött a fehér fityula pilangószámaival tiszteletet ébreszt maga és neve iránt. A megbecsülés és a nagyrabecsülés elismerése övezi gyöngéd alakját. Minden romantikától mentesen látjuk őket, amint százezerrel

sorakoznak fel a fegyveres férfiak mögé és olyan munkát vállalnak, amit a férfi el se tudna végezni. Az ő segítségük ma nélkülözhetetlen.

Hogy mégsem erre a komoly kiállásra hivatkozunk, annak mélyebben rejlő oka van, mint ahogy a nő földi küldetése is sokkal mélyebbről való, mint az alkalmi hivatás, amelyet csak ő tud szívvel és lélekkel betölteni. A nő azért van, hogy szeressük. Azért szállt le a földre, hogy hozza a magasból a szerelemet. A szerelmet s mindazt a kimeríthetetlen kísérőzenét, ami ezzel jár. A férfi túltengő elbizakodottságában, nyeglegességében, önbizalma teljében és a viági javak meghódítása közben sokszor azt hiszi, hogy a fényes férfifeladatok megoldása után mellőzheti a nőt. Elvakul a munkában, bízik a fölényében, fejébe száll a gőg és úgy érzi, hogy ereje birtokában mindenre képes. Még arra is, hogy elnézzon a nő feje fölött, epizódistának tekintse és feladatai magaslatáról száll le, mikor szórakozni és játszani vágyik a nővel. Az effajta férfiak, talán soha nem izlették meg az igazi aszszony odaadását. Nem is érdemlik meg, mert ha ők a legnemesebb izgalom szépségét nyersbőröknek vagontételekben való szállításában lelik meg, akkor meg is érdemlik sivatagi sorsukat. Figyeljük meg egy sikeres és tekintélyes politikus ideges arcát és nyugtalan tekintetét, akinek nincs magánélete. Menjünk közelebb egy aszkéta petyhüdt és tiszteletreméltó személyiségéhez. Vagy érdeklődjünk a pohos sörmatadorok érzelmi élete iránt. Vegyük elő a pénzhajhászokat, az igavonókat, a kedélyteleneket, kicsiket és nagyokat, akik el-

szakadtak a szívüktől és nagyban loholnak valami megmérhetetlen semmisség után. Valamennyien egyoldalúakká válnak, nincs mértékük, nem ismerik az élet reális egyensúlyát s ha egy szép lány elhúzza az orruk előtt egy illatos rózsát, ettől rögtön felborulnak, nagyszabású vicinális útvonalukból kikötkennek és szörnyen neveltségessé válnak. Vagy a másik végletbe esnek, úgy, hogy ha egy rózsával megcsiklandozzák őket, azt hiszik a virágról, hogy szűnyog szemtelenkedik illusztris orrukkal. Agyoncsapják. És a leginkább ellenszenvesek azok, akik meg vannak győződve arról, hogy a nő is ama produktumok közé tartozik, akit adni-venni lehet. Ez a lealacsonyító szemlélet elsősorban valóban a nőt sújtja. Ő szenvedti meg. Ő fizet érte. De következményeiben a férfiakra hat ki, még pedig gyászosan, mert a nő félretolásával és leminősítésével megfosztjuk magunk körül a légrégtől attól a fűszerből, amely nélkül izetlen, sóatlan és élvezhetetlen lesz az egész élet. Ha a nő csak játékszer, akkor kit csodálunk?... Magunkat? Önmagunkat?... Nem unalmas ez?... Ez az önteltség és önbálványozás sötétebb verem, mint a szerelem. Ha mások magasztalnak bennünket, azt még el lehet viselni, mert az ember tapintatosan bedugja a fülét. De aki önmagát imádja, az bajosan tudja bedugni saját fülét, hiszen a legérdekesebb muzsikát ő maga szöngáltatja önmagának.

Nagyon megnyugtató, hogy a nőknek körük is van és ha nagyon megbosszantják őket, élnek is vele. Nem lehet rossznéven venni, ha használják saját fegyverüket. Különösen nem akkor, ha az ellenfél nem is érdemes más sebre, csak egy karmolásra,

Vitéz Kárpáthy Kamillóné

elmondja élményeit a helsinki-i útról

Nagyon kedves és közvetlen vitéz Kárpáthy né kegyelmes asszony s amellett pompás megfigyelő is, aki egyénien mondja el utazása alatt szerzett élményeit. Meghitt kis szalonban beszélgetünk, mert nem interjú ez, hanem beszélgetés. A kegyelmes asszony nem szedi rendszerbe gondolatait, úgy mondja el, ahogy hirtelen eszébe jut. S így jó, így nyer közvetlen benyomást az újságíró is a dolgokról.

— Berlinről, első útszakasunkról nem sokat tudok mondani, — kezdi el kedves mosollyal a kegyelmes asszony. Mert egy napos ott tartózkodásunk alatt többet voltunk az óvóhelyen, mint az utcán. Am ez nem mindig van így, nekünk volt csak ilyen „peches napunk”. De ezek az óvóhelyen szerzett benyomások is kedvesek inkább, mint kellemetlenek. Az összes bérházak pincéiben a legmodernebb kényelemmel felszerelt óvóhelyek vannak, rádió, gramofon, sőt tea- és kávéfőző készülék áll a „vendégek” rendelkezésére. Kártyapartik alakulnak, a fiatalok szórakoznak s gyorsan telik az idő. Mit mondjak, az emberek szinte sajnálják, mikor el kell válniuk egymástól... Hajón akartunk átmenni Stockholmba, de az út aknaveszély miatt éppen el volt zárva. Így repülőgépen tettük meg az utat. Furcsa érzés volt a gomolygó felhők fölött repülni s csak néha látni a résen keresztül egy kis várost, folyót, vagy falut. Észak Velencéje egyáltalán nem emlékeztet a háborúra. Estéknként teljes a kivilágítás, az emberek vidáman élnek, nem kell sorbaállni semmiért s a koszt majdnem „békebeli”. Nagyon kedvesen fogadtak bennünket, Maya Fidt asszony, a svéd Lotta elnöknője abba az üdülőbe szállásolt el, melyet a kifáradt finn lottáknak rendeztek be egy gyönyörű hegyi sanatóriumában.

Helsinki már elárulja a háborús jellegét, bár a bombaokozta károk által, az összes finn városok között a legkevesebbet szenvedte. Az üzletek kirakataiban főként hadijelzéseket látni, olyasmit, amit ki lehet küldeni a fronton harcoló katonáknak. Gyapjúholmikat, plédet, termoszkot, konzerveket, stb. Az üzletek már ötkor zárnak s az elsőétetés hatkor kezdődik. Sokkal szigorúbb rendelkezések vannak, mint nálunk, még zseblámpával sem szabad az utcákon világitani...

Megnéztük a földalatti kórházat is, amely épüget be van rendezve, mint a földfeletti, csak papírmatracokat tettek az ágyakba. Nagyon tisztelt a rokkanttelep, egyforma modern kis házaival, melyeket a többgyermekes hadirokkantak számára építettek.

Mindegyiknek veteményeskertje van s a lották itt is elvállalták a munkaszolgálatot. Máskor nincs idejük, hát vasárnap járnak ki a kerteket művelni. Általában a lották mindenütt ott vannak. A harctéren ugyanúgy, mint az otthoni szolgálatokban. Több, mint százötvenezer a helyi és védőrségi lották száma, akik teljes feladattal nyernek alkalmazást. Ötvenezer a 10 évtől 17 évesig a lották száma, akik még csak kisegítőként szerepelnek a különböző üzemekben s kiképzésük még most folyik a tusalai iskolában. A tábori postát is ők kezelik, naponként több mint 130 ezer darab lapot osztanak szét. Nem szokatlan látvány, hogy a közhivatalokban egészen fiatal lányok intézik a közügyeket, sőt még a toronyból való megfigyeléseket is ők látják el. A front mögötti tábori kórházakat és káptinokkat szintén ők vezetik, nemcsak gyakorlatilag, hanem elméletben is, tekintve, hogy az adminisztrációt is ők intézik.

A legmeggrázóbb élményt Viipuriban szerezte a kegyelmes asszony. Mosolygó arca elkomolyodik, szeme elborul, mikor erről beszél. — Itt alig van épségben maradt épület, — sóhajtja résztvevően. — Rommá löttek mindent az oroszok, a házak kéményei síváron merednek az ég felé. Könnyeztünk, mikor láttuk ezt

a rombolást, a sok szétzilált családi tűzhely jutoit az eszünkbe. Még a gyönyörű Dómot is porrá zúzták a bombák, de csodálatosképen a tőle nem messze álló Lotta-központ épen áll, pedig sokszor célzották ezt is az orosz bombázók. Még akkor is, mikor a mi tisztjeinkre rendeztek ott egy vacsorát.

Mint ha az Isten különösen szeretné a finn lottákat, eddig még semmi baja nem történt a szép, modern épületnek. A pályaudvar is romhalmaz, ennek ellenére zavartalanul bonyolódik le a forgalom, mert földalatti pályaudvart építettek. Még ma is megalódottan említi meg Kárpáthy Kamillóné, hogy milyen meleg és testvéries szeretettel fogadták őket mindenütt. Magyar és finn dalokkal kedveskedtek, de természetesen a magyar himnusz se maradt el. Megmutatja azt az ősi kalevala ékszer is, melyet egy finn tábornok övegegre ajándékozott neki és Keresztes-Fischer Ferencnének. Ó-züst fonott nyaklánc ez, nagy medailonnal. Kétezeréves sűrűből került elő.

— Mi is elmondhatjuk, hogy jártunk „valahol Oroszországban” — mosolyog a kegyelmes asszony. — Mert az a föld, ahol jártunk egy katonai parancsnokság vezetésével, nem is régen, tényleg orosz föld volt. Messziföldön tisztán kivethettük Kronstadtot és Szent-Pétervárt, sőt még a füstölő romokat is láttuk. És láttuk a Mannerheim-vonalat, amelyet háromezer gránát egyenlővé tett a földdel. Az erdőket, falvakat gyenge fűszál módjára kaszálták le az orosz bombázógépek megszállhatatlan serege. Még a temetőket is szétrombolták, a sírkövekből orosz emlékművet állítottak. — A földönfutóvá vált hajléktalan lakosságot a Lottaszervezet karolja fel s a könnyebben sebesült katonák összerakható kis faházakat készítenek a részükre. Az egyik közös katonai temetőben exhumálják a holttesteket, hogy a szülőföldjükre szállíthassák őket. Soha nem felejttem el azokat a szívet és lelket facsaró jeleneteket, — mondja a kegyelmes asszony —, mikor az anyák és feleségek felismerlék fiaikat és férjeiket...

Befejezésül elmondja még vitéz Kárpáthy Kamillóné, hogy az oroszok kémeik útján minden lépésükről tudtak s talán ennek „köszönhetik”, hogy harctéri látogatásuk alatt tüzelés alatt tartották a finn vonalat.

— Csodálatos és elismeréssel beszélhetek a lottákról, akik halálmegevel bátorsággal teljesítik kötelességüket a frontszakasz legveszélyesebb részein is, — teszi hozzá elismeréstől csillogó szemmel. — Kérem a mi asszonyainkat s leányainkat, hogy ők is válasszák példaképpül a Lotta Sigvård alakját, aki ura halála után is kint maradt a harcoló katonák között s anyjuk, testvérük, ápolójuk és gondozójuk lett egyszemélyben...

S. M.

Ryti, a finn köztársaság elnökének neje, Lotta-tevékenység közben

Január végén úgy festvén a dolog, hogy a tél legalább áprilisi kihúzza, a férj, Tihamér, egy zimankós reggelen újabb öt máza szentet rendelt. Este, hazatérőben, fél kiló gesztenyét vett és azzal csemetéit be a lakásba. Az asszony, aki szelíd lelkű, de előrelátó teremtés volt, csöndesen megjegyezte:

— Én nem bánom, Tihamér, ha te elfűtöd az egész fizetésedet is, de ne felejtse el, hogy szeptemberben iskolába kell adni a gyereket. Tihamér februárban új tavaszi kalapot rendelt a feleségének, márciusban két év óta először, hugának is vett egy pár cipőt és ettől kezdve augusztusig, valahányszor az asszony figyelmeztette, hogy vigyázzon, szeptemberben nem lesz miből beírtni a gyereket, az asszony aggodalmaskodására mindig újabb kiadással felelt.

Elkövetkezett szeptember. Csoda történt. Tihamér valahogyan előkerítette a szükséges pénzt és beíratta iskolába a gyereket.

Hanem a lurkónak sehogysém tetszett az eset. Amikor anyja először vitte el az iskolába és elköszönt tőle, toporzékolni kezdett:

— Nem majadok! Nem majadok itt!
Az anyja csitította:
— Viseld magad szépen, aranyom.
A tanító odalépett hozzájuk. Megsimogatta a fiúcskát.

— Úlj csak be a padba, Palika.
Az asztalon hosszú vonalzó feküdt. Pali szó nélkül felkapta és fejbévágta vele a tanítót.

— Nesze!
És most már nem ellenkezett tovább. Beült az első padba.

Elélt három év. Akkor Tihamér egy alkalommal elővette Pali.

— Te, — próbált rájlesztetni —, ha még egyszer ilyen rossz bizonyítványt hozol haza, agyonütlek.

A gyerek nem felelt. Ráhagyta. Nem akarta az időt céltalan vitával elfecsérelni, mert sietett. Futott futballozni. Aznap az ő csapata nyolc gólt rúgott kettő ellen.

Tihamérék megint öregedtek egy évet. Pali viszont fiatalodott egyet. Egészséges, izmos, bátor fiúvá serdült, aki megvetette a gyámoltalanokat és gyengéket.

Ezek a jeles tanulók voltak. Következésképpen Pali hat szakundát vitt haza év végén.

Az apja fuldoklott a felindulástól.

— Elvégezted! — kiáltott föl. — Inasnak adlak, gazember.

Pali elnézően mosolygott. Ismerte már ezeket a kitéréseket. És neki lett igaza. Diák maradt. Jeles diák. Minden másnap bevett fejjel állított haza.

Tihamér közben megpocakosodott, az asszony hajában megjelentek az első ősz szálak. Az egyik egyre többlet dolgozott, a másik egyre többlet aggódott, mert Pali követte a többi gyerek. Tihamér hétig számolta, akkor abba hagyta, mert ilyen jelentéktelen dologra már nem volt ideje. Az asszony Pali szeretete a legjobban. Ő fésülte, ő öltöztette, este, amikor lefektet, az ő szép erős, okos fiának jövődjét hímizte mindig vigyelen anyai szeretete. Pali közben tizenhat éves lett. Apja egy alkalommal alaposan elpálcolta. Nádpálccal hajtott a végre a műveletet, mert kilenced magára kérészt és már fogyni volt a testi ereje. Pali elkeseredésében rablóbandát alakított és elhatározta, hogy nagy terveit megvalósításához repülőgépet szerez.

Ezen a napon éjjel hozta haza egy rendőr.

A repülőgépből nem lett semmi, ehelyett Pali beleszeretett egy szőke, kis gimnazista lányba. Az anyja végre megismerte a legszörnyűbb féltelmet is.

Tihamért az eset már nem érdekelte, mert

közben észrevétlenül fölserdült a többi gyerek is. Napról-napra erősödtek és napról-napra hatalmasabb étvágyaluk ettek. Tihamér ekkor már csupán cibere levest reggelizett. A drága kávé ártott az egészségének.

A jó falatokat a gyerekek ették.

Pali az érettségi banketten remekelt. Az egész tanári kart az asztal alá itta.

Az anyja ezen az éjszakán sirt.

— Istencm... — rebegte — most kimegy ez a gyerek az életbe. Meghal, ha nem leszek mellette.

Pali nem halt meg. Az apja esett ágyának. Anyja ott virrasztott a nagybeteg ágyánál. Lelke visszazsállt a multha.

— Emlékszel? — szóltat meg halkán, éjfél felé. — Emlékszel, arra a szeptemberre, amikor beírtattuk a gyereket?

Tihamér már nem tudta fölnyitni a szemét. Elhalálon lehetett:

— Emlékszem.

Ezer székely asszony PÉNZT KERES BUDAPESTEN

Dunakeszin, az egyik homokos út kanyarulatában stráfszekerek állnak hosszú sorban, rogyásig rakva paradicsommal. Távolról dűbörgés hallatszik. Az egyik nagy magyar konzervgyár működik teljes őszüzenben. A gyár kapujában ül Balázs Dániel fogad bennünket, Hargitaváralja jelképes székely község főbírója, aki kérésünkre megmutatja a hatalmas üzem legszorgalmasabb munkásait, az évről-évre feljövő székely munkásasszonyokat. Mert nem kevesebb, mint ezer székely asszony hámózza át a paprikát, hogy konzervet készítsenek belőle. Tavaly még csak öt-százan voltak. Szerződésük szerint felkerelkednek szeptember közepén, a nyári munkák elvégzése után, messi kis falujukból, vállukra veszik batyujukat és vonatra ülnek, hogy a gyár költségén Dunakeszire utazzanak. Itt laknak a környező falvakban, innen járnak be munkára.

Balázs Dániel, a székelyek apja és szeretett „Dáni bá”-ja, korszerűen szervezte meg az ezer székely asszony munkáját. Fővárosi székely emberekkel munkaközvetítő irodát állított fel. Ez az iroda intézi az ezer asszony minden ügyesbajos dolgát. A munkaadó és az asszonyok közt felmerült esetleges vitát is itt intézik el Hargitaváralja jelképes község nevében. Ő gondoskodik arról, hogy minden székely vidék egyformán részesüljön ebben a munkakalomban, ami egy szeptember több mint kétszáz ezer pengőt jelent. De emellett Hargitaváralja jelképes község vezetősége saját hatáskörében megszervezte az ezer székely asszony étkezését is. „Dáni bá” bevezet az irodába, ahol kellemes illat párolog. Ez egyben az ételmiszeraktár is. Beleszimatolva a levegőbe, megállaptjuk, hogy nem a szokásos „pityóká” volt ma ebédre, hanem a szintén kedvelt „fuszulyka”. Bőséges adag jut belé mindenkinél, utána valószínűleg „ég” a munka a székely asszonyok kezében. Az előírt napi 60 kiló helyett kilenc óra munkaidő alatt 80, 100, 120, sőt egyik-másik 130 kilót is elvégez, amiért természetesen külön jutalomban részesülnek. A paprikából, mely vagonokban és szekereken érkezik, úgy lesz majd konzerv,

Elmetették. Megint elmúlt néhány esztendő. Aztán egy eső, szomorú, szeptemberi napon az anyja odafordult Palihoz.

— Ó, ha megérhetném, amíg megnősülsz és gyermeked lesz.

Nem érte meg. A koporsójánál nyolcan állottak. Nyolc gyerek. Az erős, zengő, diadalmas élet.

Hogy elment az asszony is, a gyerekek szerte-szedeltek. Pali később megnősült. A gyár, amit alapított, nagyszerűen fejlődött. Pali nagyrítán találkozott a feleségével is. Egy alkalommal megjegyezte:

— Mondja kedves, nem gondolja, jó volna egy gyerek?

Onagysága a körmeivel volt éppen elfoglalva. Azokat fényesítette.

— Gyerek? Minek?

Később hozzátette:

— Különb, tudja mit? Nem bánom. De csak egy.

Hét év múlva Pali megint odaszólt az asszonynak:

— El ne felejtse, kedves. Szeptemberben iskolába kell adni a gyereket.

hogy előbb megmossák, meghámozzák, a magyából olajat sajtolnak, a héját őrle-gépekbe tesszik és a kikerülő pépet párolikják, sajtolják és konzerválják. Aztán elrakják üvegekbe, hordókba. A munka nagyrészt gépek végzik, emberi munkaerőt csak a hámozásnál kell igénybevenni.

Benyitunk a terembe. Enekszó. Ötszáz alma-képi vidám menyecske, lány és asszony dolgozik itt serényen. A kezük úgy mozog, mint a motolla. A nótá nem szűnik, de néha egy pillanatra elrövedeznek messzenéző szemekkel. Ilyenkor alighanem az otthonukra gondolnak. Aztán dolgoznak tovább, mert munkájuk eredményéből sok mindent vásárolnak, amire szükségük van a családnak.

Minden asztalnál mosolygó arcok fogadnak. Persze, van panasz is, kiavásig, akik helyben elintéződnék. A munka villámgyorsan folyik. Tizenhat vagon érkezett, azt mind meg akarják csinálni. Különösen egy fiatal asszonyka serénykedik. Ő az egyik legserényebb munkaerő. Féltóra van hátra a munkaidejéből és már 130 kilónál jár. Megkérdezzük a nevét, Bíró Mártonnának hívják. De az udvarhely-megyei Komoródalmási Pál Rebeka is alaposan nekilátott. Úgy dolgozik, mintha ezen a héten abba sem akarná már hagyni. Ő is száz-harminc kilóval végzett már és a múlt héten a kosztán és a lakáson kívül 47 pengő 30 fillért tett félre keresetéből. El fog az kelni, öt gyermek várja otthon: a kistestvérei.

Közdedik a váltás ideje. A gépek bűvása csendesedik, az asszonyok elvisszik az utolsó kosarakat a mérlegre, aztán felszerik a padlót, hogy tisztán adják át a munkatermeket az éjjel dolgozó ötszáz asszonynak. Ala és Felső-göd felől már jütül a vonat, jönnek a székely asszonyok. Mint a szabadban kerülő madarak, úgy repülnek ki az ajtón. Ősz levelek hullanak a medencékbe, amikben moslanak, piros az arcuk az örömtől, hogy elvégezték a mára eső munkát és jól érvényesültek a vacsorához. Most látjuk, milyen csinosak. Kimenőruhájukban libegnek a dunakeszi utcákon.

A váltás pihent erővel dolgozni kezd. Felhangzanak a marosszéki, udvarhelyi három-széki nóták, megállíthatatlan pörögnek a kékék. Olyan szép ez a munkatempó, mint egy ballada: ezer székely asszony dalol távol a hazájától munkásan, jókedvűen.

Gesztyeli Nagy Zoltán

LÁZADÁS a Karib-tengeren

Mr. Herkimer volt a „Mount Vernon” főszakácsa. Tagbaszakadt ósamerikai. Kevésbeszédű, száraz ember. A hajó konyhájának tüzes lapja száritotta ki belőle a lelket. Huszonöt éve állt a tűzhely mellett.

Colont már 24 órával ezelőtt hagytuk el. Erősen benne járt a „Mount Vernon” a Karib-tengerben. Éles orra úgy szántotta a sargassum-mozsát, mint ősszel a magyar eke csoroszlyájára a szederindát.

A hőmérő este nyolcok is 45 Celsiusot mutatott...

Mr. Herkimer esti pihenőhelyén ült, a hajó farán.

Szólni alig merem hozzá. Ma is, mint mindenkor, mogorva volt. Arcának reddőiről olvastam le, hogy ami lelkeben dül, az valami nagy izgalom lehet.

Mégis megkörtönyékeztem.

— Szép ez a végtelenbe vesző seb a tenger vizén... — szóltam félvállról.

— Szép... magának! — válaszolta kurtán.

— Ön már sokszor gyönyörködött ebben, Mr. Herkimer?

— Unom! — válaszolt. — Huszonnyégy éve unom. Mindég csak a tenger seibeiben gyönyörködni. Hát ön nem unná meg huszonöt év alatt?

— Én nem unom, mert nekem ez az első nagyobb tengeri utam... s valószínűleg az utolsó is ebben az életben...

— Hogy-hogy? — fordult felém.

— Én Európa fia vagyok s többé nem kívánok Amerikába, tehát nem fogok tengeren utazni.

— Wery fine! Barátom, ön szerencsés ember lehet... — zárta le a beszélgetést.

A nap lebukott Honduras, vagy Ecuador halványan látszó hegyei mögött.

Fenn csillagok gyúltak ki. Kigyúlt a lámpa is a hajó farán, amely a mérőféldkjelző zsinórt világította meg.

Hallgattunk.

Mr. Herkimer mestelen karját a vöröshagymás ládák sarkára fektette és ráhajította fejét.

Nem látta a főhéher amerikai luxus-gőzöst, amint elsurran mellettünk Panama felé. Nem látta a matrózokat és a sétáló „high life” üdülőző bölöngőit. Nem látta a csillagos zászló tiszteletadását, amellyel a gazdagok hajója köszöntötte a „Mount Vernon”-t.

De én gyönyörködve élveztem.

Be szép is, amikor a gazdagok köszöntik a szegényeket. Mily megható, amikor a pénz emberei köszöntik a munkásokat.

Elsurran a luxusgőzös. És megint csend lett. Egyszer csak felhorkant Mr. Herkimer.

Az egyik propeller csavarházából olyan ropogást hallottunk, mintha abba valaki követ szórt volna.

— Hallja, hallja? — ragadta meg a karomat.

— Hallom, de nem tudom, mit jelent ez a reccogó hang.

S e pillanathban megállt az úszó acélvár és féloldalra billent, mint a részeg.

A hirtelen megállást olyat rázkódott a hajó, mint a vonat, amikor sorompóba vágja az orrát. Néhány láda vöröshagyma ívbén zuhant a hirtelen rázkódástól a tengerbe.

Mr. Herkimer engem félrelökve sietett a főfedélzetre. Utána siettem... Mi történt?... A hajó rendőrsége talpon volt. Fútkostak, mint a szárazföldi rendőrök, amikor kémet szimatolnak. Mindegyiknek a karján ott éktelenkedett a kumibot.

— Lázadás tört ki a hajón! — kiáltott az egyik

óriástermetű policeman!... — Lázadás!... Mindenki a helyére!

Ez az utolsó szó ütötte meg a fülemet. Azonnal futottam le a lépcsőkön a 6. kamra 17. ágyára. Belefejküdtem az ágyba.

Jöttek a „policeman”-ek.

A 6. kamra a hajó jobboldali fala mellett volt. Hosszában ott futott végig a falak páncélrétege között a propeller dobja, amelyben a fogaskerekek kapcsolták össze a tengely egyes részeit. A kis ajtókon be lehetett látni ezekbe a dobokba.

A sűrű olajat ezeken a réseken csurgatták bele a fogaskerekekbe, hogy könnyítsék az acélfogak munkáját.

A vizirendőrök szeme élesebb, füle hosszabb, mint a szárazföldi rendőröké. Hamarább nyitják taldják a rejtélyes dolgoknak. A 6. kamra embereit sorra kihallgatták.

Az egyik hasfájós utas benn volt pokrócai alatt, amikor a hajó épsége ellen a merénylet elköveték. Ez az ember vallott és megtalálta a rendőrség az első szalát.

— Igen, — mondta a beteg ember a chef-nek — láttam, hogy két néger kinyitja a kis ajtót — acélkalapácsokat dobál be a tengely dobjába. Abban a pillanatban irtózatosszerűen keletkezett a dob belsejében. A fogaskerekek daráló kezdték a kalapácsokat, de beletört a fogak. A jobboldali propeller megállt. A másik tovább végezte forgását s a hajó oldalra billent. Félredőlt velem az ágy is, kiestem belőle.

— Melyik néger volt? — kérdezte a chef.

— Nem tudom! Én európai vagyok, nekem minden néger feketé. Arcról egyiket se tudom megkülönböztetni.

— Az alakjáról rá tudna ismerni? — folytatta a chef.

— Nehezen, mind egyformák.

— Gyerünk! — szólt türelmetlenül a rendőrtiszt és mutatta a beteg pincérnek az utat a kapitányi hid felé.

Segítettek öt talpraállítani. Karjukkal hóna alá nyúltak és vitték.

Szegény pincér megjárta. Mindenki szidta, köpkölte. Mindenki úgy bánt vele, mintha ő lett volna a tettes.

A kapitányi hid előtt ott állt már vagy negyven néger fűtő és olajozó.

— See! Melyik néger volt a 6. kamrában? — kérdezte a kapitány.

A hasfájós ember úgy nézett a vad négernek arcába, mint a macska a kutyába... Szimatolt egy darabig, de hiába.

A vizsgálat ezen a ponton nem vezetett eredményre.

Előállt egy rabszolga és jelentette:

— See! Ha arra vagy kíváncsi, hogy ki volt a tettes, én megmondom, de ígérj meg, hogy nem fogod a gumibotot megleselni.

A rendőrjónók hamarjában ígéretet is tett.

A néger kidomborította hordóalakú mellét és magára mutatott:

— Én voltam!... Én, meg ez a barátom.

A sheriff kezében megrezzent a gumibot, de észbe juttott adott szava. Megparancsolta a rendőröknek, hogy ezt a két embert kísérjék be a kapitányi hid irodájába.

Erre jelmordult a négerek csoportja: „az nem! Ezt ne tedd!”

A városkező néger, akinek megsebezte egy acélszilánk a karját, előállt egy lépéssel és a sheriff szemébe vágta:

— Ti nem tartjátok be a szavakat s én cselekedtem, mert életem feletti magam rendelkezem.

— Nem értem a szavadat, igerer! — vála-

szolt a sheriff és hüvös csodálkozás ült arcán.

— San-Franciscóban úgy vállaltatok fel, hogy Newport-Newsba megy a hajó. Igaz?... Nos, a hajó Panama elhagyása óta egyenes utat mutat Európa felé, tehát becsaptatok! Mi nem akarunk Európába menni! Nekünk elég volt a háborúból!

A sheriffben is, meg a kapitányban is meghült a vér.

A percek óriási hosszúra nyultak a vesztegelésben. Valamit tenni kell.

— All right! — fejezte be a vizsgálatot a kapitány. — Alljon ki-ki a helyére és indulunk tovább! — adta ki a parancsot.

— De merre? — szólt a négerek vezére.

— Most nektek lesz igazatok. Newport-Newsba kell mennünk, mert félredőlt hajóval nem indulhatunk Európának!

A négerek megnyugodtak és lehorgaszott fölvel indultak munkahelyeikre.

Az óriáshajó megindult. Féloldalra dőlve, egy csavarral olyan vonalat irt a tengerbe, mint a vízen úszó kigyó... És így haladt három nap helyett hat napon át.

Valóban Newport-News felé kanyargott a „Mount Vernon”.

Hat napon át volt időm a lázadás igazi okát megtudnom.

A hajón mint „újságcsináló ember” szerepeltem. A lázadók szívesen álltak velem szóba.

Este volt megint Mr. Herkimer pihenőideje.

Jött, bölintott és nekidőlt a ládának. Aludni akart, de én nem engedtem.

— Interjú akarok, Mr. Herkimer! — szóltam. És az öregedő rabszolga köitének állt.

— Mit tud ön erről a gaztétről? — kérdeztem.

— Mindent, uram! Mindent, ami ebben a piszkos világban történik! — nézett vadul a szemembe.

— Mi kifogásuk van a négereknek a szép és kellemes Európa ellen, hogy oda nem hajlandók a hajói kísérni?

— Hogy mi? Ezt ön kérdezi? Akkor ön nem volt Európában a legutóbbi két évben.

— Valóban nem, mert egy évig a cár foglya voltam Szibériában, azután két éven át ugyanott a „Red River Camp” kazamatáiban Amerika fiai őrizték.

— Well! — nézett rám Mr. Herkimer. — Hát te fogoly voltál?

— Az! — feleltem röviden.

Megszorította kezemet, mintha valahol együtt őrizték volna a rabok ágyát.

Előszedte azt a négert, aki az acélkalapácsokat a fogaskerekek közé dobálta.

Összeültünk hármasban s Mr. Herkimer felbiztatta a négert, hogy beszéljen.

— Ez előtt az ember előtt beszélhetsz!

— See! — kezdte vallomást Marambo, a néger olajozó. — Amig az európai háború tartott, háromszor fordultam meg transzporttal Brestben. Ez hat forduló. Ebben a hat fordulóban kétszer ittam az Atlanti vizet.

— Mit jelent ez? — kérdeztem Mr. Herkimert.

— Azt, hogy kétszer szüllyesztették el alóla a germánok a hajót. Vagyis kétszer volt hajótörtés.

— Most már értem. Mr. Marambo, folytassa!

— Úgy volt, hogy a germán torpedók zónájában elsötéttették a hajót. Minden éjszaka úgy utaztunk, mint akik a pokol tornáca felé mennek. Egy pillanatunk se volt nyugodt.

Nyomorult életünket feltették is e rettenésben kellett a hajó forró gyomrában dolgozunk.

S én, amikor az olajozó rudját fogtam a sötét pokolban, mindig attól rettegetem, hogy a gé-

A katonaláda titka

ÍRTA GYOMAY GYÖRGY

pezet magába ránt és megdarál, mint a csikói vágóhíd gépe a marhahúst. Lelkem elűt; lebegett a gazdag Amerika. A dözsölők ország. És magam körül egyetlen embert se láttam a dözsölők közül. Azok mind otthon maradtak a napsütötte szárazon. Eltek tovább az ő földi örömeiknek. Csak azt nem tudtam, hogy miért kell nekem minden pillanatban a germán torpedókkal szembenézem. Nekem, aki oly forrón szeretem feleségemet és imádom négy gyermekemet...

Mr. Herkimer megsimogatta az óriás ember csapzott haját, mint amikor az édesapa vizsgálja szenvedő gyermekét... Amint megeredt a szó Mr. Marambo szájából, úgy folyt az tovább...

— Amikor a vizet ittuk, hát az borzalmas volt. Percek alatt sülyedt el a büszke hajó. Egyik sülyedéskor teltel volt több ezer gazdagon felszerelt katonával s ezek mind álmukban sülyedtek el... A másik esetben negyszáz koporsót vittünk haza a francia frontról. Akkor meg azok mentek a tenger fenekére... En úgy menekültem meg, hogy az egyik koporsót felvettem a víz s abba kapaszkodtam, amíg erőm bírta... Nem is emlékszem rá, hogy mi-féle segélyhajó szedett fel, mert akkor már felhalott voltam én is. Két teljes napon át főtt a testem a tenger vizében. A szomszám elveite minden erőmet. Csak arra emlékszem, hogy egy hajó férget ágyn átbredtem fel.

— Nekem semmi közöm se volt ahhoz a háborúhoz, amelybe belesodortak... folytatta beszédét a néger. — Belesodortak és szabadulnom nem lehetett, mert az anyám feketének szült. Akozott feketének...

És itt elhallgatott a panaszkozó ember.

Mr. Herkimer vette át a szót.

— Ez az ő sorsa! És ez volt millióé a világ-háborúban... En is velük voltam. Ott is beafsteeket sütöttem nekik. Láttam őket. Láttam a halottak ezreit a díszes koporsókban Lincoln zászlajával leborotva. És láttam Európa népeinek millióit a harctereken kiterítve... Láttam és gondolkodtam: mindez miért? Mindez kiért?... Most meg látom a „Trophy“-t, a győzedelmi mámort egész Amerikában... Kik győztek? Ők, akik nem merték egyetlen egyszer se átvenni testüket az Atlantit! Azok győztek, akik itthon maradtak!... A pénz győzött és kifizette az európai földön elpusztított 80.000 halott feleségét, árváit.

— En velük voltam mindenütt, minden útjokon. Életemet nem féttem, mert magányosan rovom azt, mint a gazdátlan kutya, de szívem van s láttam a milliók roppant szenvedését a gazdagok érdekében.

— Marambo és társa, Blackie, ülni fognak Newport-Newsben néhány hónapot — fejezte be szavait Amerika fehér rabszolgái. — Nekik úgys mindég, hogy a hajó forró gyomrában ülnek-e vagy a fegyház hideg gyomrában. Ők és a többi milliók is rámennek még erre az életre, amíg megszületik az az ember, aki miérettünk indít majd harcot. Miérettünk, a kényér munkásaiért!...

A hatodik nap reggelén a kis órhajó behúzza a dokkba óriás testvérét, a „Mount Vernon“ t. Marambot és Blackie-t láncra verve kísérték le a hajóról. A többi rabszolga mehetett útjára... A fekete karaván, lehettek kétszázan, hangtalanul cammogott lefelé, feketén, mint egy gyászmenet.

Közöttük csak egy fehéret láttam. Ez az egyetlen fehér rabszolga Mr. Herkimer volt, aki barátságosan integetett felém. Se öröm, se harag, se bosszú nem tükröződött arcáról. Merev és mozdulatlan volt, mint egy köből faragott óriás hideg arca. Ez az emberfej lebeg most is előttem, hogy Amerika megint háborúba sodorta fehér és fekete rabszolgáit.

A Karib-tenger lázadóit. — ha még élnek — bizonyára nem kíváncznak át Európa aknákat megrakott vészire. Talán ivadékaik se!

Az asszony kiabált. A menyecske sírt. A kutya ugatott az abaki alatt. A macska rémületen állt a kemence teteljen. Az egész tanya kongott, amikor Gábor ijedten bedobbant a szobába.

— Mi van itt?

— Micsoda? — nevetelt özvegy Börös Jánosné és a menyére mutatott. — Az, hogy a te drágalátos feleséged egy zsvány, tolvaj, aki maholnap kilopja a szemünk világát is! — Az nem lét süil, — meredt meg a pirosarcú kormoshajó tiatalember.

— De mennyire, hogy megletesül, — mondta az asszony tovább, de nagybetűvel ám. — Most volt itt Ilonka a szomszédból. Az mondta, hogy a te gyönyörű feleséged minden héten egy kosár tojást visz a faluba a boltosnak. Láta is nem egyszer, amikor alku-doztak, meg sutyogtak. Ezért nincs hát ilthon soha egy árva tojás. Ezért mondta ez a híres mindig azt, hogy: nem tojnak ezek a tyúkók... Börös Gábor, a fiatal férj nézte a feleségét, aki sápadtan állt előtte. Igaz lehet ez? Valóság ez, hogy az, akit ő a világon mindennél jobban szeret, meglopja őket? Meglétesülhet az, hogy aki neki örök hűséget esküdött az oltár előtt, az legyen a tanyában a fő zsvány?

Az ember kilestt az ablakon, az esős, sáros világba. S az a szólás jutott eszébe, amit szégyen apjától hallott valamikor: hat ökr nem bír annyit behordani a tanyába, mint amennyit onnan a kosarban egy rossz asszony kilop! És ez igazság is az utolsó valóságig. Mert hiába dolgozik, izzad az ember szakadástig, ha az asszony a kosárban elhordja a füstölthúst, lisztet, kukoricát, az ura tudta nélkül. És pántlikát pirosított vesz rajta.

Börös Gábor odalépett a felesége elé. Belenézett a szemébe.

— Mondiad, kedves kis Zsuzsánám, igaz ez, amit édesanyám szavalt?

A tizenhatéves asszony, aki tavaly még iskolába járt, sánadtan nézett az urára.

— Igaz, — csurrant ki egyszer a száján a szólás. nagyvesendeszen.

— Látod, még nem is tagadja! — hadonászott az anyós és meglökte a fiát. — Mit látod a szád? Verd el úgy, hogy többet ne legyen kedve a miénket ellopni! Törd össze a csontjait! Rúgd kil Zavadra haz!

A gyereksasszony eliehéredett. Figyelte az urát, lihegő, mély félelemmel. Megüti-e? Vagy beledűg? Vagy a hajába kap és úgy vágja le a földre, hogy megtapossa?

Börös Gábor lehajította fejét. S rágni kezdte a szája szélét izgalomban. Mit csináljon? Az anyjára hallgasson, aki arra biztatja, hogy rúgja ki a tanyából, akit annyira szeret. Vagy a szívére figyeljen, amely azt dübörgő vadul a bordái alatt, hogy ne bántsad azt, akinek hitese ura vagy.

— A pénzzel mit csináltál?

— Azt nem mondom meg, — sóhajotta Zsuzsánna.

— Elköltötted?

— Persze, hogy elköltöttem! Biztosan van is valakije! — sikította közbe az anyós.

Az ember megfogta a felesége kezét. Közlebb húzta magához.

— Van valakid? — liheget az arcába.

— Van, — nézett rá szeliden az asszony.

— Ki az?

— Nem mondom meg!

— Mondd meg, hogy agyoníthessem.

— Nem mondom.

— De mondd meg! Hadd fojtsam meg.

— Nem mondom! De nem is mondatom, mert akire én a lopott pénzt költöm, még nincs neve! — nézte a földet Zsuzsánna.

Börös Gábor úgy érezte, két tű szúr hirtelen a szeme golyójába. S mintha eddig sötét veremben vakoskodott volna, ahol egyszerre vakító tűs gyullad ki, becsukta a szemét. Gondolkozott. Fülében zúgtak a felesége szavai, mint a jégeső. Hogy is van ez a dolog? Kinek nincs neve? Anna, akit ő meg akar fojtani?

A nagy kiabálás után ijesztlő csend ugrott a szobába. Börös Jánosné, meg a fia úgy leste Zsuzsánát, mint a kísértetet. S még mindig a szavait forgatták. Mit akar mondani?

— Mikor idekerültem, édesanyám azzal fogadtott, hogy nagyon vigyázzak, mert neki pelemekosmós, meg bölcsönyikorgás nem kell, — emelte fel a tekintetét lassan anyósára a gyereksasszony és csendesen folytatta: — Mindig azt mondta édesanyám, hogy nem akar gyerekoridást hallani. Engem az Isten megaldott. Élet bambózik a szívem alatt. Persze, nem merem megmondani. Még az uramnak sem. Édesanyámnak sem. Azt is tudtam, hiába kérek penekára, meg gyerekingre pénzt, nem kapok. Azért loptam el a jászol alól, meg a kazal tövéből mindig a tojást, hogy beszerezhessenek mindent a gyerekeknek.

Zsuzsánna szeméből a nagy vallomás után kihullott a könny. De az arcán már nem tudtak végiggurulni a ragyogó cseppek, mert az ura felesékkolta mind.

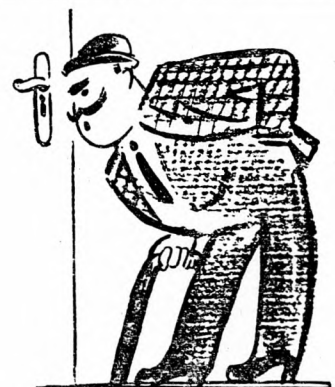
— Igaz ez, aranyos Zsuzsikám? — kiabálta a varralan holdgóságtól csordultig telve s ölelte a feleségét, ahogy bírta. — Gyere, mutasd meg hamar, miket vetél már a kis vendégnek!

— A padlásra dugtam mindent, a maga régi katonaládájába, — bújt Zsuzsánna az ura mellére s úgy indult a létra felé.

Az ember felpattant a padlásra. Lehozta a zöld ládát. Zsuzsánna levette a lakarkórol a lakatkulcsot. Kinyitotta. S mutogatni kezdte az urának a kincseket.

— Ez egy kis ing. Ez egy főkötő. Ez szalag lesz a pólýára.

Börös Gábor ordítani szeretett volna a holdgóságtól úgy fogdosta a picit holmikot, mintha gyémántból lettek volna. Nézte a feleségét, akinek szöke feje köré arany sugarakból kötött a búcsúzó nap. S alig hallotta, hogy az anyja azt morogja halkán: — Ha már így vagytok, hát majd megveszem én, ami még hibázik.

Megfigyeltem!!... A legtöbb hölgynek ZÖRGO kelengyéje van.

FELEJTENI NEM KÖNNYŰ

ÍRTA SIMON MARGIT

Anní fölényes mosollyal nyújtotta kezét a fiúnak. Mert Laci még most is olyan kislány volt, mint két évvel ezelőtt. Haja kócosan hullt homlokába. Drapp ruhát volt rajta, kabátja ujján halvány pecsét, nadrágja éle vasalatlan, selyeminge se volt kifogástalan. De nyakendője új volt és drága, rengeteget költött mindig a selyemnyakendőkre, azt tartotta, ez az elegancia tetőjoka, no meg a cipő, mert ruháival ellentétben, ez is mindig kifogástalan volt.

Mikor meglátta az asszonyt, elborult a játékos barna szempár. De aztán ismét felragyogott, mohón, egészen közelről nézte Annit és nagyokat nyelt, hogy elpalástolja izgatottságát. — Annii! Hát csakugyan maga az? Hogy került ilyen váratlanul ide?

Az asszony is elvesztette fölényét, mosolya elgörbült, ha nem az utcán állnak. el-sírja magát. Maga sem tudta, mi is az, amit érez, meghatottság-e, vagy a két év előtti leány szerelmes elfogultsága? Pedig nem így gondolta ez a találkozás. A szaldóban kitervezte, hogy megvárja a fút a hivatala előtt s kicsit leereszkedően szól majd oda neki a volán mellől:

— Laci! Nincs kedve egy kicsit autózni velem?

De minden megváltozott, mikor meglátta a fút, akit ugyanúgy, mint régen, hanyag test-tartással jött lefelé a lépcsőn. — s ő, mintha láthatatlan kezek húznák, kilépett a kocsiból, — s ugyanúgy, mint régen, dobogó szívvel ment eleje... A fölényes mosoly is csak póz volt, minden erejét össze kellett szednie, hogy a nyakába ne ugorják és hátra ne simítsa a kócos haját.

— Én vagyok életnagyságban, — mondta a régi mosollyal, — úgye, mindenkire gondolt, csak rém nem? Megyek haza anyáékhoz s gondoltam, ha már itt jövök keresztül, magat is megnézem, hogy van, mit csinál, nem nősült-e még meg? — Mindet gyorsan, hadarva mondta el. A férfi közelébe vetett az elfogulat-lanságának, érezte, hogy nem ura többé önmagának. Feje lüktetett, forróság lepté el. Pedig késő nyári délután volt, a levegőből árnyékos hűvösség áradt, a nap már csak világított, de nem melegített. — Csak nem vagyok még most is szerelmes bele? — kérdezte önmagát riadtan s a két évre gondolt, meg az urára...

— Milyen szép vagy, Anní, — mondta a fú a régi átizzott hanzsán s pillantását egy percre se vette le az arcáról. Mohón itta be vonását. Tényleg nagyon szép volt most, tudatosan volt szép, hosszú ideig készülődtött a tükör előtt, azt akarta, hogy már megjelenésével elkápráztassa a fút. Egy kis dac is volt ebben, vagy talán csak dac volt és nem hiúság. — Nézd és kábulj, kit engedél el magadtól! Látod, a jelentéktelen kis Kállai Anní milyen ragyogó asszony lett, híres, gazdag, ott volt előttem, csak egy szavada került volna és otmaradt volna melletted egy egész életen keresztül! De te nem merted kimondani azt a szót, gyáva voltál, féltél tőle, mert verseket írt és a reális valóság mellett még az álmokban is hitt... És te féltél, hogy nem tudja majd beosztani a fizetésedet, féltél, hogy az irás miatt elhanyagolja majd a háztartásodat. — Igen, nemcsak a megjelenésével, hanem szavakkal, erős és gúnyos szavakkal is szerette volna ezeket az arcába vágni.

De most, hogy előtte állt, már nem volt benne a régi keserűségűl semmi, ellágyult, megbocsátó lett és hangja is puha volt, majdnem alázatos, mikor rámutatott autójára.

— Gyere, menjünk ki az erdőbe, megkeressük a régi padunkat és mindenről beszélgetünk... Hisz olyan sok mondanivalóm van, annyi minden történt velem, mióta elváltunk.

Laci csak most nézett a kocsi-ra, mely úgy állt ott, mint egy kecses porcellánipp, kicsit volt, artisztikus és tompa vajszíne visszatükrözte az alakjukat.

— Szép és tragacsod van, Anní, — mosolygott elismerően, — te igazán százas tempóval érted el a vágyaidat. Megjelent a regényed, jó paritú csináltál, híres és gazdag asszony vagy. Lásd, én még ma is ott vagyok, ahol két évvel ezelőtt, körmölök reggeltől estig s a fizetésem ma is csak háromszáz, legfeljebb csak az adósságom emelkedett.

— Na és még mindig Mozsár néni-nél lakol? — fejezte be az asszony tréfásan, de a szemé elkomolyodott. A régi kis szobát látta, az elkorrosodott szellő főtűjék, hányzór gubbasztott benne, változatosa a fú lázas homlokán a jeges ruhát és közben stoppolta a zoknikat... Milyen régen volt... Istenem, ha előlről lehetne kezdeni!

— Igen, ott lakom, képzeld, most ott is étkezem, az öregasszony kitünően főz, csak már gyenge a szemé és cukor helyett sokszor sötét tesz a kávémba.

— Kifizetted már a rádiót? — ütötte hátra Anní tréfásan, aztán kinyitotta az autót ajtaját. — Sőt, azóta már másikat is vettem, egy remek külföldevőt. De tudod mit, kis öreg? Ne menjünk most az erdőbe, olyan éhes vagyok, hogy alig látok már. Vigyél haza, harapok valamit, ha éhes vagy, téged is megvendégellek szalonnával. Jöjjünk, aztán kimegyünk az erdőbe, ha akarod, még táncolhatunk is a vigadóban, most véletlenül van pénzem.

— Jó, — egyezett bele az asszony engedékenyen. — Ha vannak leszakadt gombjaid, még azt is felvarrom.

— Édes vagy, — mondta a férfi, mialatt belevetette magát a puha ülésbe, — a régi engedékeny kis koma vagy, megérdemeltél mindazt, amit kaptál az élettől.

Anní nem válaszolt, bekapcsolta az indítót. Amit kapott... Vajjon jelentett-e annyit a számára, mint amennyit ez a fú képzelt. A házassága? Nagyon kedves és udvarias volt az ura, a szeméből leste ki minden kívánságát... de mégis... sokszor olyan hosszú volt mellette még egy óra is... És irói karrierje... Milyen értelmetlen és céltalan dolognak tartotta néha az irást is. Mit az irást?... Az egész életet. Mindene megvolt, utazott, szórakozott, öltözött, mégis és mégis, mégis olyan üresnek érezte néha az életét, olyan sivár volt minden belül és kívül... Úgy érezte magát, mint egy gyermek, aki meghapta a rég áhitott játékokat, de mikor a kezében volt, már nem érdekelte tovább...

Mozsár néni még mindig a régi csipkés főkötővel ült a verandán. Ha a külsejéről nem is, de a hangjáról rögtön felismerte a fiatal-asszonyt.

— Annika, szöszske kis Anikó... hát mégis eljött egyszer? — ölelte át. — Ha tudná, mennyit beszélt magáról ez a nagy, rossz kislány, mindig elmondta mikor magával álmodott. — Majd meglássa Laci, egy nap csak betoppán, — mondatm neki, — hozza az új verseit és elszavalja nekünk, úgy mint azelőtt.

Anní nem tudott mit felelni, valami szorongatta a torkát, a szemé elfátyolozódott, mikor a zavartarcú fiúra nézett.

— Laci, hát nem felejtetél el? — kérdezte gyöttrő szomorúsággal a hangjában.

— No no, azért ne bízd el magad, — felelte a másik hanyag vállrándítással, — nem volt nálam olyan veszélyes a dolog. Egy-két hónapig fáj, mikor megtudtam, hogy férjhezmentél, de aztán oda se fűtültem neki. Nem is annyira én emlegettelek mindig, mint Mozsár néni, őt egészen meghódítottad a zöngé-nyeiddel.

— Látja, ez volt mindig a baja, ez a hetykeség, ez a férfiúi fölény, — korbolta az öreg-asszony nagymamásan. — Még saját magának se merre bevallani, hogy szereti Anikót. Pedig szereti, még most is szereti, hiába is tagadja. — Gyere be, Anní, — mondta a fiú és a homloka elvörösödött, — mert úgylátom, Mozsár néni is felesapott költőnek...

De bent, a leeresztett fűgönyvű, levendula- és cigarettaitallú kis szobában már elvesztete a tréfalkozó kedvét.

— Úlj le oda a régi helyedre, — mutatott a sárga plüssfotőjre, — oda, ahol annyiszor láttalak két év alatt. Mert igaz van a néni-nek, nem felejtettek el egy pillanatra sem. Nemcsak álmaimban látalak, hanem ébren is. Téged... mindig csak téged, azóta se érdekelt más nő.

— Miért engedél el magadtól? — kérdezte az asszony tompán, szemrehányó hangon. Hát nem érezted, hogy az életemnél is jobban szerettek?

— Te mindig a szabadságról, a független élet-ről beszéltél, — felelte a másik keserűesen. — Azt mondtad, a prózai élet nem nekéd való...

— De azért beszéltem így, hogy megcáfolj, — lépett mellé az asszony ingerülten. — Egy szavada került volna és én felbottonom Akos-lak a jegyességet. De te semmitmondó és gratuláló sorokat írtál a levelemre...

— Mert azt hittem, hogy őt szeretted...

— Ne is beszéljünk erről, — simította végig Anní a homlokát. — Elmúlt, simitrehozhatatlanul vége. Lehet, hogy többé már nem is találkoznunk az életben!

— Nem! Most, hogy eljöttél, nem engedlek többé el, — ugrott fel a férfi szinte vadul. — Érzem, hogy hiába volt ez a két év, hozzám tartozol! És nekem is érezned kell ezt. Úgye, ezért jöttél, hogy örökké itt maradj velem? — Már ott is állt mellette, szemében fellobbant a régi, akaratos fény, a szája szétnyílt, mohón, szomjasan közeledett az asszony ajkához.

Ez megremegett, pórusaiban érezte a régi emlékek alátámasztását, de nem engedte magát legyőzni. Kezét védőlóg tartotta az ajka fölé, a férfi csölkje csak ezí érte.

— Laci! — mondta könyörgőve, — ne kezd-jük újból, akkor sokkal nehezebb lesz a válás. Én úgy jöttem hozzád csak, mint egy pajtás, látni akartalak, meg akartam tudni, hogy vagy, de egyebet semmit. Laci! En asszony vagyok... asszony... és nemsokára anya leszek...

A másik elengedte, a szemé még mindig parázslott, de a hangja már tompán és lemondóan esengett.

— Miért jöttél egyáltalán? Hogy felzaklassz? — Látni akartalak még egyszer... talán utol-jára, — felelte az asszony elfutadva. — Tudni akartam, hogy gondolsz-e még rám?

— Na és te? Te nem gondoltál rám ezalatt a két év alatt? — kérdezte a férfi keserűedve.

— Te túltetted magad a multon?

— Ha olyan könnyű lenne felejtetni... — mondta az asszony szóttagva. — Ha el lehetné zárni az emlékeket is egy dobozba, mint a leveleket és hervad virágcsokrokat... — Apró szebekendőjébe kifújta az orrát, aztán tettett jöködelve ütötte hátra a fút:

— De most elő azzal a szalonnával, mert éhes vagyok!

Temetési parádé Kínában

IRTÁ PAULAY ERZSI

A temetés és az esküvő mindennapi, sőt majdnem minden arany látványosságai Pekingnek. Éppen úgy hozzá tartoznak az utca-szórakozások, mint Európában, csakogy itt sokkal gyakoribbak, levet Kínában a szegény embernek is ket-három telesége, a gazdagok között pedig nem ritkaság az olyan, akinek 8—10 telesége varazsolja a házatáját paradicsommá. Miatán gyermeke korlátlan számban van mindenkinek, levén a gyermek az Ég áldása, sehol a világon nem szaladglál össze-vissza annyi maszatos apótság, mint Kínában. Elképzelhető tehát, hogy az ilyen szaporodási viszonyok között a temetés és az esküvő nem ritkaság. Az esküvőről majd más alkalommal számolok be, most megpróbálom megjözni az olvasót arról, hogy szívetvidítőbb, humorosabb látványt, mint a kínai temetés, nehezen lehet találni az utcai szórakozások között. Először is gyászpompájuk a szivárvány minden színével ékes, csak a gyászoló család öltözik hófehérbe, az európai fekete helyett. („Európában Anne de Bretagne, VIII. Károly francia király felesége volt az első királyné, aki feketében gyászolta a férjét, addig a királynék hófehérben gyásztak.” Madame de Coignet). Minden kínai számára a legfontosabb, hogy a temetése pompás, nagyszabású legyen. A hátramaradtak a legnagyobb anyagi erőfeszítésektől sem riadnak vissza, hogy az elhunyt méltó kísérettel költözhessek őseihez s szebb és magasztosabb ajándékkal nem kedveskedhetik a gyermek szüleinek, mint egy pompás keményfából készült, gyönyörűen lakkozott koporsóval, amit természetesen a házban tartanak és nagy megelégedéssel szemlélnek az elköltözőendők. Láttam nyomorult, földhözragadt kulikat, akik keserves munkájuk árából alig éldegeltek s a szajkúktól vonták meg a falatot, hogy anyjuknak koporsót és esetleg egy pár arany fülbe lótot vagy gyűrűt vehessenek, amit majd a koporsóban „viselhet”. A kínai gyermek tulajdona szüleinek, élet-halál joguk van felette s így érthető, hogy a legnyomorultabb szegény is természetesen találja, hogy az utolsó fillért is odaadja, hogy díszítse, ékessé tegye az elmulását a hozzátartozóinak.

A Hata-meu-en, az északi kapun keresztül vonul ki a városból a legelső temetés. Megállok a kapu előtt s gyönyörködöm abban a színpompás képmen, amit a menet nyújt. A „menet” szót a megszokás adja a tollamra, mert ilyen szervezeten össze-vissza gyülekezetet, mint ezek a halottkísérek, nem lenne szabad menetnek nevezni. Az után először is fellélik három-négy toprongos, zöld rongyokba öltözött mocskos kis kölyök, 6—7 esztendősek legelőjebb. Óriási hosszú, vörös rudakat cipelnek, azoknak a tetején aranyozott lámpák, sárkányok, táblák, kínai betűkkel. Alig bírják szegénykék a nehéz rudakat, természetes, hogyha fáradtak, ülnek, szépen majszolják az útravalóikat. Néha hancuroznak. Nagysokára utánuk megint egy csoport, azután megint nyolcan-tizen az utca két oldalán ögyegegnek, diszkurálnak egymással vihogva, a fődolog, hogy minél több legyen belőlük. A gyermekek után következik az öregek, fásult, közömbös, únoit arccal, vén temetési rókák, ezeket nem hatja meg semmi! Éppen úgy mint a gyerekek, zöld kabátot viselnek, nagy fehér karikákkal hímözve, a derekukhoz egy vörös rongyos kőti kabátot. A fejükön óriási fekete tányér-

kalap, annak a közepén nagy csomó vörös tolt. Viharvert kalapok, ázott toltak: de fontossággal nem bír a jelmezek eleganciája, fő dolog, hogy sokan legyenek a halálnak ezek a szegénylegényei. Ezek az öregek hordozzák a nagy vörös táblákat, amelyekre az elhunyt neve és halhatatlan érdemei aranybetűkkel vannak leírva, azután ők viszik a nagy hímzett temetési ernyőket, amelyek Kínában a rangot és méltóságot jelzik. Végre jön a koporsót megelőző menet. Itt hozzak az elhunyt hordszékét, egy pár életnagyságú papírmasséből készült női figurát, számszerint annyit, ahány felesége volt az eltemetendőnek — ha férfi volt. Esetleg egy autóbilit — papírból. A gyászszertartás befejezése után ugyanis a síron mindent elégetik. Ez az ősi temelkezésként, amikor még a feleségeket és rabszolgákat is legyilkolták a síron, mai képletes formája. Aztán jön a zenekar. Óriási aranyozott fakürtökből, kis sípokból áll. Ez az egyetlen, ami igazán gyászos. A kürtök folytonos bűgása, a sípok sáratása végre észbe juttatja a nézőnek, hogy ez a sok vöröstollas, círahímzésű népség halottat kísér.

A koporsót magát látni nem lehet. Egy óriási baldachin alatt nyugszik, amely virágokkal van telehímözve s vörös rudakon viszi a vállán 15—20 legény. Ezek időnként vezényszóra áteszik a rudakat egyik vállukról a másikra s így halad lépésben a menet. A koporsó előtt lépdelnek a legközelebbi férfihozátartozók hosszú fehér vászoningben, fehér vászonsapkával a fejükön. A férjet vagy a fiut két rokon a karjánál fogva támogatja, hogy őssze ne roskadjon a fájdalom és gyász súlya alatt. De ez nem használ, gyakran össze illik esnie, amikor is gyorsan egy kis fehér vászondarabkát teritnek a földre, a főgyászoló rároskad, egy körülötte lévő rokon teát nyújt neki, ettől magához tér s ismét tovább vonsozja fájdalmát. Az arca az egész procedúra alatt a legteljesebb közönyt mutatja, ami úgy hiszem, őszinte. Viszont, ha elmulasztaná betartani az idomos gyász formáit, a nézők szemében elvesztené méltóságát s megvetés fürgya lenne. Kína egyik vezérével „mindent a látszatról”. Tehát minél jobb modorú, annál gyakrabban esik össze. A koporsótvívő legények ilyenkor egy-egy pillanatra megállnak s egy sirató-jajgató kórust mondanak nyujtott, éneklő hangon. A koporsó után jönnek két-két kis kordékban az özvegyek. Az első feleség rendszeren nem látható, az ő kocsija lefüggönyözött, gyaása oly mély, hogy nem akarja látni a világot. A többi feleségek maguk alá húzótt lábakkal ülnek a kordékon, aruk legjobban esetben se nem szomorú, se nem vig, de bizony a harmadik negyedik kordéban már láttam özvegyet, aki nyugodtan cigarettázott, vagy almát majszolt. Ha néha eszükbe jut, hogy gyászolni illenek, akkor zsebkendőjüket szemükhöz nyomják.

Különben nem esoda, ha már megúnták a halottat, tekintve, hogy 49 napig fekszik a gyászházban mielőtt eltemetnék. A menetet néha megszakítja: egy-egy juhnyáj, vagy tevekaraván, vagy az utcagyerekek csődülte, akik öszszeszedik azokat a kerek fehér papírdarabkákat, amiket légpuskából lönek ki a koporsó körül s amik azt a rengeteg pénzt jelképezik, amit az elhunyt a szegényekre költött, de mindez nem fontos. A fontos az, hogy sokan legyenek a „jelen voltak”! Egyetlen olyan temetést láttam, ami impo-

Ugye szép?

Megszépitette a:

IF

Magyarországi telepünkön készült

zans volt barbár pompájával s amely megmutatta egy letűnt kor minden nagyszerűségét: mikor Tientsinben a „Tigris”-t temették. Így nevezték Kínában Chan-Shun generális, a letűnt császári éra egyik legfényesebb alakját. 1912-ben megkísérelte, hogy leverje a forradalmat s utóbb, 1919-ben kísérletet tett a monarchia visszaállítására. Egy alkalommal sem érte el célját, de élete végéig a császárság gondolatának vitéze, szolgája és híve maradt s óriási vagyonát is monarchisztikus célokra hagyományozta. Az ő temetését láttam Tientsinben s egyike volt azoknak a fellejlhetetlen látványoknak, amikből rekonstruálni lehet, mi volt Kína hajdan. A széles utakon, ahol a menet elhaladt, szorosan tömött sorokban álltak az emberek. A városi ember ruhája Kínában fekete: fekete kis kerek sapkával s a temetési menet, amely hét órán keresztül vonult végig az utakon — a legragyogóbb színekkel ékesen, úgy tűnt fel, mint két fekete part között hőmnyölgő színes folyam. Az a majdnem közhellyé-vált halotti parádé, amit a szem útonnan néz és lát Pekingben, itt imponzáns jelentőségű gyászünneppé változott. Itt nem ögyegegtek útonnan a menethen résztvevők, komoly, kimért lépésekkel haladtak, nyoma sem volt rendtelenségnek, összevisszaságnak.

A menet elején fehér hattyút vittek, oldalán egy hölgybával. Utána zöldmohából konstruált rettetenes tigris, szímbőlünként két papírharcos kíséretében. Egy nagy szakasz férbába következik, majd nyolc életnagyságú hófehér papírló — olyanok, mintha elhunyt lovak szellemei volnának. Nyomukban lépdelnek illaruhás szolgák, majd az elhunyt autóbilitja — papírból. Diszörség veszi kö-

rül. Majd ismét szolgálak egy egész zenekart cipelnék, ezeket két pompas fekte meñ követi, elevenek, a nyergükben azonban papírovasok. Leffüggenyözött zöld selyem hordszék, kínai kétkerekű kordé üresen, nyolc zöldmohasárkány, mindgyüküket 4 ember viszi a vállán. Majd négy sötét fából készült, remekül faragott pagoda. Papírozék, szárvak serege, jeleül a nagy vadászterületeknek, amikkel az elhunyt rendelkezett. Most egy pillanatra megrontja az archaikus hatást egy modern fúvós zenekar, a zenészek skarlát-rubánban, fehér tollbóbitákkal. Nagy csoport lovasság hegyes talársüvegekkel, nyilasszákkal a hátukon ez megingt visszazököknek a hangulatba, teljes középkor. Tévők serege, utánuk aranyfárga zászlókat lebegett a szél, bíborruhás szolgasereg kezében. Diófa-szekrényekben az elhunyt kitüntetéseit hozzák, mélyzengűs gonokok hívják fel rá a közfiumget. Jönnek a kínai fúvósok. A fakürt, mintha folyton azt búgna: „Gyász, gyász, nagy gyász!” Most hozzák üvegszekrényben a generális ruháját, utána hús száz hordszékét üresen. Majd a Tigris kedvecn vázáit, színesen himzett gyászernyőt, szántalant. Öt kékpíros hordszék, utána egy fekte meñ, nyereg nélkül, mindig milyen szomorú látvány katonatemetésen.

Már alig tudok distingválni. Arany hordszék. Művegögdők sora virágokkal, egy csoport méltóságos bonc, vérszín tógákban, virágos aranybotokat virult ifjak, zöldmoha baldachin. Lila brokátba bukkolt boncok örösi aranyozott tömjéntartót visznek kékselyem sátor alatt. Négy felvirágozott papíreléfant. És így hömpölyög, önmagát ismételve a menet tovább és tovább. Mindent magába foglal, ami ázsiai ember szemében a pompát, fényt, gazdagságot és méltóságot jelent. A ruhák szárdagos brokátja, a pazar himzések ezer színe összeolvad mozgó szivárvánnyá. Most sárga hordszékben a legfőbb méltóság jele: a mandarinkalap — a tömeg tisztelettel össe-ség. Vegre felülnek a koporsóvivők csoportja, mint minden, ez is meghaladja a rendes méretet, száz legény roskadozik a súlya alatt. A kolosszális baldachint uralja az egész menet. Erződik, hogy hadvezér pihen alatta, aki holtában is parancsol. Lassan, méltósággal lépnek a halottivók, a gyászkyrt szögoya bűg, sárnak a sípok — egy ázsiai nagyrű, tüzövik a földről — teljes kísérettel — tisztelegni császárjának a túlvilágon.

NEFELEJCS

Élt egy kis lány réges-régen
Valahol a Dunaszéken
Ott áll kicsi nádasházuk
Nádas tövén, békás réten.
Árvaság volt a fedele,
Szegénység a vakolatja,
Pénztelenség volt a kertjük
Kerítése és ajtaja.
Odajárt a Dunaparra,
Kenyérrel a Dana adta,
Aki kis esiny köténykéjét
Nefelejcsnek telerakta.
S fonta szépen koszorúba
Egy szép százhöz ezer szálat
S árgulatta a dídlábnál,
Kapott fillért tizen... százalt
Árak, dímák, asszonyságok
A dídlábnál meg-megáll ak
S fnyes f lérét, csengő garast
Adtak a kis szegény lánynak.
Most is látom ezt a kis lányt
Nefelejcsrel ny gne karján:
Hogy feltelem?... hisz e kis lány
Lett az én jó édesan-ám!

DOBAI BÉLA

Mi az, ami öregíti a nőt?

Az orvosi tudomány az öregedés megindulását folyamatát általában a hormonok, mirigyednek játékával hozza kapcsolatba. Olyanok ezek a nedvek, min a jótékony eső a virágra. Ha a jógástanulat működnek és hiánytalanul, frissen jutnak el az egyes szervekbe, viruló életfunkciót biztosítanak. Ha rosszul, hiányosan működnek, a szervezet hervadni, sorvadni kezd.

Mi most, ezen a helyen, mégsem az orvosi tudomány problémakutatóival foglalkozunk, hanem egy közvetlenebb ható, könyvekben érzékelhető meghatározásával annak: mi az, ami a nőt idő előtti öregíti? A kérdéssel kapcsolatban Elena Vorjek asszony megállapításait ismertetjük, aki — köztudomásúlag — a múlt évben hunyt el százhetvenes korában, kigyómarás következtében. Százhet év szép életkor, de Vorjek asszonyt még sem ez tette világhírűvé. Vegre is, — hogy tovább ne menjünk, — Törökországban ma is számos száz évén felült asszony él, többnyire a háremélet zavartalan nyugalomával magyarázzák. Elena Vorjek nagy híret annak kösszönhetne, hogy matrónkorában is fiatal volt. Nem látzott többnek ötvenévesnél. A világ minden részéből csodájára jártak s ő menekült az emberek előtt. A halál Rigában érte utól, ahol mindössze hét évig lakott. 1937-ben nagy botrány kerekedett a száz évét akkor már betöltött hölgy körül. Egy Kasinszky nevű színművész állította, hogy a híressépséggé fiatal öregasszony nem azonos önmagával, hanem csupán bitörjára Elena Vorjek nevet, aki az édesanyja volt. A vizsgálatok igazolták Vorjek asszonyt. Kiderült, hogy leánya sohasem volt, csupán két fia, akik valamennyien kora gyermekkorukban elhunytak. Kiderült az is, hogy a negyvenéves színművész szerelmével üldözte a százéves szépasszonyt s bosszúból akarta kompromittálni. Elena Vorjek hatvanéves korában még olyan fiatal volt, hogy egy huszonhétéves bányamérnök öngyilkosságot követett el miatta, mert mint kérte kikoszorázta. Első férje, aki tizenöt évvel volt nála idősebb, hatvanéves korában hunyt el, s felesége olyan volt mellette, hogy mindenki unokájának nézte.

Nem érdeketlen tehát megismerni, hogy ennek a hódítón szép asszonynak, aki matrónkorában is ifjúságát hódította, mi volt a véleménye a nők időelőtti öregedéséről.

A maga örökifaltségának titkát csak halálos ágyán árulta el, amit azonban erőll elfelejtettek, nagyon kevés. Vorjek asszony ifjúságát receptje ebből állott: „Amikor tavasszal fakad a barkaja, nedvűs állapotban gyűjts belőle annyit, hogy egész éven át éhgyomorra, reggeli előtt elfogyaszthass négy-öt szemet a barkabimbóból!”

Azt, hogy igazat mondott-e a bűvös asszony, sajnos, csak évtizedek múlva lehet megállapítani. Mondanunk sem kell, hogy azóta orvosi kísérleteket folytatnak a barka nedvével, de a tényleges eredményt csak akkor lehet majd megállapítani, ha évek múltával az öregedés folyamata kellene hogy bekövetkezzék.

A tavaszí zöld petrezselymet — bedátatva huszonegy órával előbb vízbe s a levelel mosdani reggel, bőséges vitamintartalmánál fogva páratlanul nagyhatású széptítő, arcúdtírószermek mondja Elena Vorjek, de ennél talán sokkal érdekesebbek ezek a megállapításai:

— Egy nő sohasem legyen nagyon szerelmes. Ha érzi, hogy a tűz vészes melege fogja rabul ejteni, meneküljön a veszélytől, amilyen messze eszik csak tud. Amilyen természetes és boldogító

örzés a szerelm, tudni kell róla, hogy kilencvenkilenc százalékból átmeneti jellegű, hajlamos a kopásra és az elmúlásra. De a kopásra egészen bizonyosan. Kormányán éri meg tehát az eldólatot, amit ár fejében a rövid boldogságért kér. Amennyire a férfakra általában üdítőleg, serkentőleg, tehát jótékonyan hat a szerelm — nem is tudnak soha úgy szeretni, mint a gyöngébb nem. — addig a nőkre feltehetően rombolólag hat. Ennek a rombolásnak nyoma elsődlegesen az öregítés. Egy nagy szerelm nyomai, mint boldogság-bélyegeg, örök nyomot hagynak a nő arcán, bőréen s láthatatlanul a lelken is. Ez hozza ki a szemek alatt az első ráncokat, gyűrődéseket s a nyakon a finom ráncocskákat. A szerelm nem öregíti. S miután semmiféle szeretem nem örökölt, legtanácsosabb, ha a nők megelőgednek a szerelm második fokozatával, a malekönyves, az elhaladás fokozatával, azaz a szerelmrel, hogy elég, ha jötszik az a férfi, akinek felesége akar lenni. Ez a tetszés, ez az enyhe szimpátia, megbecsülés érzékebb, tartósabb, üdítőbb boldogság, mint a lázában, lángjában, poklában égni a tépő, nagy szeretemenek.

Öregíti a nőt az életmód is. Egy olyan életmód példát, melybe sok mámor vegyül. Akár a szárazkós mámorra, akár az evés-ivés mámorra, a gondatlanság és lustalokódás mámorra. A lustalokódással kapcsolatban tudni kell, hogy a természet csak azoknak a szerveknek ölja meg frissességét, ruganyosságát, melyekre szükség van. A lustaság az elpetyhűdés állapotát, a szervek használatonkülv állapotának soradós folyamatait eredményezi, tehát az öregedést. Nem kitalálás, hogy büntetlenül nem lehet tenni semmit. A sok munka, a sok gond éppen úgy ártalmas mérge az üdőségnek, mint a telenség. Arraz az elhasznalódás folytán, emez az elpetyhűdés folytán.

Nagyon fontos kelléke a maradandó ifjú bájnak a mosoly. Szokják rá minden nő arra, hogy mosolyogva beszéljen, mosolyogva dolgozzék s ahol alkalom kínálkozik rá — kacagjon. A mosoly, a kacagás rokona a tavasznak s hatása igen mélyreható. A sok édeségg erősen konzerválja az ifjúságot, nem azért, mert táphatása ilyen nagy olyan, hanem mert élvezete a nőt boldog, nyugalmi állapotban tartja, ennek van meg a kiváló, jótékony hatása az üde bájra. A nők voltaképpen azért szeretik az édeséget, mert ösztönösen érzik annak jótékony hatását szépségükre.

Legfőbb parancs a nő számára, hogy ne sirjon. Soha ne sirjon semmiért. Minden elhallatott könny mélyíti a kezdődő ráncot, utat nyit a fájdalom vonalának. Egy átsírt, átvirrasztott éjszaka többet rombol a nő szépségén, mint öt év nyugalmas élete, de éppen ennyit rombol egy tivornya, alkoholumóros, füstös, hejehujás éjszaka is. Általában az éjszakázás — le-sújtán szomorú nyomokat hagy a nő arcán. A nyugalmas, békés alom frissítőbb, kiegyensúlyozott kozmetikai szer minden kutyvaléknál. Enélkül minden külső beavatkozás: erőlködés az öregedés ellen. A normális, egészséges tánc ropant, üdítő, ha túlzott virrasztással nem kapcsolják össze. A táplálkozásnak jóformán semmi köze nincs az öregedéshez. Legfeljebb anny, hogy a bőséges táplálkozás hízal, ami már magában véve is öregedési tünet. A nő ne gyalogoljon sokat. A járásztó gyaloglás jobban megviseli a járásztó munkánál is.

Érdekes megfigyelésem közé tartozik — fejezi be Vorjek asszony feljegyzését, — hogy a hosszantartó tanulás nagy ártalmára van az ifjú női bájnak.

Nagy Dániel

DIVAT

Fekete szövet-
kostüm kékróka-
prémezéssel, öv nél-
kül, egy gombbal

Barna szövet-
kabát, eleje szela-
sen barna mókue-
prémezéssel

ZSUBORY NELLY
IV., BÉCSI-UTCA 5
SZALÓN MODELLJEI

AZ ÉRSZEREK „AJÁNDÉKBOLT” BÓLVALÓK
VII., KÁROLY-KÖRÚT 21

A bécsiutcai Lukács cég tüllhímzéses és fodros gallérkája, fekete, csigákban kötött hajhálója

Zsubory Nelly estélyiruha-modellje kámzsával, aranyhímzéses övdíszítéssel

Zsubory Nelly modellje: fekete szövetajl, stepelt taftderék és nagy csokorra kötött beállítás a csipőn, apró strasszgombocskákkal

Isgum Edit fekete, kétgombos, szkunkszirmes télikabátja, Balog Tery szalonjából

Isgum Edit barna-acélkék összeállítású befűszsebekkel díszített szövetrohája, Balog Tery-szalon

Isgum Edit viseli Balog Tery fekete csipkeszövetből készült színházi blúzmodelljét fekete szoknyával

Fekete szövetkabát perzsa-
csíkokkal díszítve, elől övvel

Galambszürke, keresztbeszegőzött
jerseyruha két nagy zsebbel

Fekete délutáni szövetkosztür
fehér selyemblúzzal, bunda al

Fekete szövetkabát perzsa-
csíkokkal díszítve, elől övvel

TOLNAY MAGDA MŰVÉSZNŐ RUHÁI

Fekete szövetkabát perzsa-
csíkokkal díszítve, elől övvel

Fekete szövetkabát perzsa-
csíkokkal díszítve, elől övvel

MINDEN NAP HAJNALI ÖTKOR KEL FEL SZÖRÉNYI ÉVA

Szörényi Éva a színházi világ jókislánya. Széles kis özeke, akit mindenki kenyeztet. A közönség majdnem anyai érzéssel lelkesedik érte. Ugy néz rá, mint a szülő jólsikerült gyermekére, a család szemétfényére, akire mindig büszke, akiben sohase csalódik. Nincs körülötte soha semmi lármá, kerül a reklámozás feltűnős-ködést. Magánéletében egy csöppet sem »színeszőnő«, amint lép a sz.padról, nem sztar többé, hanem maga a testedtől jövőveltség, kedvesség. Nincs ellensége, pedig eléggé nép-szerű.

Nemrégiben ment férjhez Örkényi Istvánhoz, a tehetséges fiatal hangmérnökhöz. Esküvőjü-kön rendőri kordont tartotta féken a kíváncsi tömeget: az egész város összeszaladt, hogy megnézze ezt a romantikus, szép fiatal párt. Aki látta őket, moghatóan sóhajtott: Isten is egymásnak teremtette őket. Ha valakire, akkor rajuk illik ez a mondás. Szörényi Éva új lakását rendezgeti, amikor lökereksem. Kínka pillanat, hogy erre ráér, mert a filmezés és a színpadi szerepekkel áradatá-ban úgy emeri, hogy létezetnyei ideje se marad. Fáradt, de nagyon csinos és ujjong róla a friss boldogság.

— Sokkal nyugodtabb és kiegyensúlyozottabb az életem, amióta férjhez mentem, — mondja. — Az uram mérnök, de igazi művészlélek, akivel minden gondolatot, minden problémá-mat megosztom. Boldog vagyok, hogy megtaláltam azt az embert, akivel ilyen tökéletes egyetértésben folytathatom pályámat. Sohasem akadályoz semmi, ellenkezőleg, büszke siker-reimre, szereti, hogy színésznő vagyok, segít és jótanáccsal lát el. Mindent megbeszélünk egymással, ő elmondja mérnöki terveit, én el-mondom a színpaddal kapcsolatos elképze-léseimet.

— Hogyan osztja be napját?

— Most, hogy filmezek is, reggel ötkor ke-lek. Rettenetes kinszenvedés ez. Az uram hétig alhatna, de kedvemért ötkor felkel, feketekávéval főz nekem és azzal moszogat az öbredésre. Háromnegyed hatkor jön értem a filmgyár kocsija és akkor környezetlenül indul-nom kell. Késő délutánig filmezek és onnan rendszerint a színházba rohanok, mert este játszom. Így megy ez nap-nap után.

— A háztartás?

— Alig jut időm hozzá. Sokan azt tanácsol-ták, hogy étkezünk vendéglőben, de ugyis olyan keveset vagyok itthon az urammal, hogy erre nem vagyok hajlandó. Este mindig meg-beszélem a szakácsnővel, hogy másnap mit főzzön. Az uram is résztvesz a tanácskozásban: vigyáznom kell, nehogy rajtakapjon azon, hogy valamire nem értek.

— Szórakozás?

— Sehová se járok, nem érek rá. Május óta nem voltam moziban és ez nagyon hiányzik nekem. Egyetlen kis passzióm a kötés. Nagy-on izgatott vagyok, mert most kötöm az uramnak az első pulloverét. Folyton mérlesek-lem, nagy szégyen lenne, ha nem jól siker-ülne.

— Öltözködés?

— A »privát« ruhákkal keveset törődöm. Nem ruháimmal akarok feltűnni, nem akarom, hogy az utcán utánam nézzenek: »nini, a színésznő«. Nem ez a művészet. Egyszerűen és polgári módon öltözködöm. A színésznőnek nem az a feladata, hogy magánéletében rikító külső-ségekkel keltsen szenzációt, hanem hogy este a színházban hódítsa meg a közönséget. Rossz cipőben és félrecsapott kalapban is járhat va-laki, attól este a színpadon még nagy szí-nésznő lehet.

— Milyen szerepet játszik abban a filmben, amelyet most forgatnak?

— A filmet Harsányi Gréte írta, a címe: »Annamária«. Kettős szerepet játszom benne. A nevémből, Annamáriából sok bonyodalom származik, mert a távolban élő nagynyi azt hiszi, hogy nem egy, hanem két lány neve ez. Két kerőt küld az állítólagos két testvérhez és én kénytelen vagyok mindkét lánynak a szerepét megjátszani. Hol elegáns, modern

fiatal lányként jelenek meg, hol régimódi, szende, cefpos anygal vagyok. A végén per-sze minden turpisság kiderül és egy harmadik férfihez megyek feleségül. Szeretem ezt a fil-met, már csak azért is, mert együtt dolgozom benne az urammal. Ő a film hangmérnöke.

— Ha Annamária ilyen megtévesztő ügyessé-gel játssza a két különböző lány szerepét, akkor kétféle lélek lakozik benne. Találko-zt-e a való életben is az emberi lélek ket-tősségével? Felfedezett-e már önmagában is merőben ellentétes tulajdonságokat?

— Hogyne. Amióta férjhez mentem, napról-napra úgy érzem, olyan tulajdonságok szüle-nek bennem, amelyekről magammal kaposo-latban sejtelmem se volt. Azelőtt kizárólag a színház érdekelt, ma azon igyekszem, hogy széppé varázsoljam annak az embernek az életét, akihez tartozom. Azelőtt rá se hederít-tettem arra, mi történik a konyhában, mit főznek ebédre, ma az a vágyam, hogy jó házi-asszony is legyek. A szeretet csodálatos dol-gokat vált ki belőlünk, új oldalról ismerjük meg magunkat.

— Milyen szerepet szeret játszani?

— Mindenféle. A legjobban szeretnék min-den este más-más szerepet játszani. Semmi-től sem félek úgy, mint a beskatulyázástól. Volt idő, amikor mindig szende kislányokat játszottam. A mult évben szerencsére sokféle hangon szólaltam meg, sok érdekes szerepet kaptam. Amikor az ember mindig önmagát ismértli, meghal benne a művész. Szeretem

azokat a szerepeket is, amelyek egészen távol állnak egyéniségemtől. Izgalmas az a nagy lelki átalakulás, amellyel az ilyenfajta szerep-hez formálom magamat. Ilyenkor folyton azon töprengök, hogyan reagálna hősnőm az élet különféle helyzetében. Tökéletesen belelétem magamat szerepeimbe.

— Hogyan hat a filmezés színpadi játékára?

— Előrebocsátom, hogy a színpadot sokkal jobban szeretem a filmezésnél. A színeszetet igazibb művészetnek érzem. Ennek ellenére a filmezésből sokat tanul a színész. A köz-vetlenségnek a film az igazi mestere. A színpad-on az emelkedettebb hangon való beszéd, a nagyközönség sokszor belétfőtotta az egy-szerűséget, a közvetlenséget. A film felvételei közben a mikrofon előtt, egész halkán, emberi hangon beszélnek és a jelenlévő néhány ember nem ébreszt bennem elfogódottságot. Ezt a közvetlen hangot ma már a színpadra is át tudom vinni.

— Lámpalázás?

— De még mennyire! Majd belehalok a fő-próbába meg a premierbe! A szememet sem hűnyom le az előtte való éjszakákon. A későbbi előadásokon megnyugszom, de akkor meg az a problémám, hogy új hangokat, új gesztusokat próbáljak ki. Keresem magamban a legjobbat és keresem a közönséghez vezető utat.

— A kritika?

— Rettenetesen izgat. Nagyképu lennék, ha azt mondanám, hogy el sem olvasom. Resz-ketve falom minden betűjét. Nem haragszom a rossz kritikára se, csak attól esem kétségbe, amikor egy szóval elintéznék. Azt írják, rossz voltam és nem magyarázzák meg miért. Ilyen-kor napokig törhetem a fejemet azon, hogy hol hibáztam el. Amikor megmondják a hibát, hálás vagyok az útmutatásért, tanulok belőle. A kritikus segítése, tanítása a színész.

— Mi a tapasztalata, mit szeret a mai közön-ség: sími vagy nevetni?

— Tévedés, hogy a közönség ma a vígjátékot szereti csak. Ma is hajlamosak az emberek arra, hogy elgondolkozzanak, mélyebb életmó-lyt keressenek a művészetben. Az ember szeret nevetni, de ez nem jelenti azt, hogy a dráma elszomorítja. Amikor például Schiller va-melyik tragédiáját látja a közönség, meg-vigasztalódik, mert arra gondol: ime a régi időkben is volt sok baj és háború, mégis to-vább virágzott az élet. Nemrégiben a bécsi Burgszínházban láttam a Don Carlost, óriási sikere volt, tomboltak az emberek, úgy érez-tem, ezen az estén szinte új erőt kaptak a to-vábbi küzdelemhez.

— Mit szeretne legjobban?

— Ha nem kellene aludni. Mennyi mindent lehetne ezalatt végezni! Szeretnék itthon tenni-venni, rakosgatni és azon gondolkodni, hogy hogyan is oldom meg a legközelebbi nagy-mosást?

És elragadóan, tanácstalanul néz maga elé, mint aki nem tudja, hogyan valósítsa meg el-érhetetlen álmát.

KÉTFÉLE DIVAT

Mert kétféle divat van, valljuk meg: az egyik a női paradicsomadarak részére készül, a másik pedig — az igazi asszonyoké. Az első hatásvadász, feltűnő ötletekkel dolgozik, nem törődik a mindennapi élet követelményeivel. Így például eszéigába sem jut arra gondolni, milyen állapotba kerül két-három órai szaladgálás, zsírfolt villamosban való utazás, esetleg szeles idő esetén a fejétőre billentett tányérglóriaszerrű filmcsofát viselő nő frizurája? Milyen kínos látvány önagsága mindig ugyanabban a virágos impriéruhában! Milyen kiábrándító, ha azon a bizonyos egyetlen fekete délutáni ruhán a redők, — melyeket eredetiben egy nagyvenhatkilós kigyókarcus nő tervezett egy Mollyneux, — a hurkavastagságú redők bögyöt és tekintélyes csipőt alkotnak. És a többi... Ezeknek a ruháknak és divat-ötleteknek az eredetiei a nem mindennapi élet körülményeikhez és követelményeikhez alkalmazkodnak.

De mi már csak maradjunk az igazi asszonyok divatjánál. Az anyák és feleségek, a dolgozó nők, a munkáséletet élő, alkotó asszonyok öltözködési formájánál.

Ez a divat szép divat, úri divat. A legjobb értelemben véve.

NAGY PROBLÉMA A TÉLIKABÁT. A szövet drága, a szörme még drágább. Akinek valami felhasználható anyaga van, összeszedi hozzá, most még a nagy szabók is úgy tervezik modelleiket, hogy alakítási célokra alkalmas legyen. Itt van például egy „régibundák feltámadása” kabát. Rövid bundából is meg lehet csinálni, ha a sücs kiválogatja a javát. Nagyon szép és meleg a szörmenék ez az újmódi felhasználása. Meg lehet csinálni régi mokusbundából, szilből, sőt régi vadmacskabundából. A kabát színe drapp, barna, sűrű, vagy zöld, mindig olyan, amilyen a szörméhez illik. De ha valaki nagyon előkelő télikabátot akar, akkor csináltassa meg fekete szövetből és díszíttesse skunkszal.

SZILLEN BÉLELIK A TÉLI KOSZTÜMÖKET. Rájöttek arra, hogy ez előnyös, mert a szil összehűsödik a hordásban. Melegnek meleg — és nem kövérít. Mert még mindig vannak, akik félnek, hogy jaj, a vonalaim... De még aki orosz-ugárkarcusnak is akarja sajátmagát, az se ijedjen meg egy szillem — és nem szellem — bélelt téli kosztümtől.

MI LETT A KIS PIKÉ-GALLÉRBÓL? Bizony megnőtt, igényes, drága holmi vált belőle. Többé már nem csak kis szaladgáló ruhák díszre, hanem ünnepi színfolt akár egy sötét selyemruháns is. Annyi bizonyos, egy jó gallérral mindenki el lehet élni. Szászor többet mutat, éppen azért régiek átalakítására, felújítására alkalmas. Nem kell hozzá semmi egyéb, csak egy sima sötét ruha, egy fekete zsenília hajháló és egy bodros-jodros, csipkével és himzéssel díszített pikégallér és minden kislány veronai Julia lehet — Romeóval vagy anélkül. Tiszára renaissance hatást kelt ez a hajháló és a gallér együtt. A hajháló egy Leonardo da Vinci-képről van lemásolva, a gallérról pedig elhiszem, hogy ferrarai Alfonso felesége, a szép Borgia Lucrezia viselt ilyet. Modern ruhán mindenesetre érdekes öltet.

ARRA AZ EGY BIZONYOS ALKALOMRA mégis sokan fognak csináltatni estélyi ruhát, amelyik egyszerű, finom és szép legyen. Ez a fekete ruha ilyen. Klasszikus a vonala — a divat mostanában szívesen megy vissza elmúlt korokba — egyetlen díszre a gyönyörű aranyöv. Modern öltet és bizarr a kapucni, mely egyes zabott a ruhával és két csillagó klipsz erősíti a frizurához. Ez a ruha tehát még kényelmes is. Lusta hölgyek számára készült, akik nem szeretik a fodrást. Mert kapucni alatt a frizura háromnegyedrészre — felesleges.

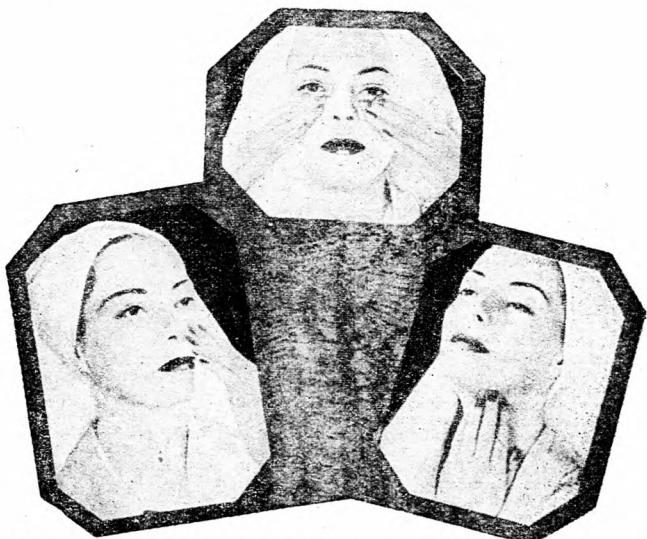
A 15-FOKOS LAKÁS RÉSZÉRE KÉSZÜLT ez a fekete délutáni ruha, melynek fejszé stéppelt selyem, mégpedig olyan, amely alatt vékony vatalinréteg van. Ebben a ruhában bizonyosan nem fázik a viselője, ha mégúgy sincs befűtve a szalóban. Mulatságos, hogy milyen kacskás csokorrészt állítottak a szoknyába. A ruha különben elevenen még jobban hat, mint fényképen és bármilyen hihetetlen, de nem feltűnő.

A MONOGRAMMOS, KÉTFÉLE SZÖVETBŐL kombinált ruhát sok változatban fogjuk az idén viszoniítani, egyike a legkeresettebb modelleknek. A fénykép meglehetősen részletes és lenézhető. Nem túlbonyolult, házivarrónő is megcsinálhatja. Szép mustársárgából és fekete-ből, csuasesauból és középkékből, türkizkékből és feketéből, kékrókaszínból és bordóból, azonkívül a legkedveltebb ősi szinkombinációból: zöldből és barnából.

BUNDA ALÁ egészen sima, meleg ruhákat fogunk viselni. Esetleg fekete kiskosztümöket, alatta fehér selyemblízzal. Aki nem próbálta, el sem hiszi, mennyire melegit egy ilyen két-részes ruha, amely alá blúzt vesznek.

KICSI DIVATÖTLETEKKEL DÍSZÍTIK a legegyszerűbb, megszokott formákat. Például egy szabályos kihajtott angolruhára két kicsi, csillagó klipszet tesznek. Sárgarezet, antilopot, vagy markazítot, kinek-kinek az ő kívánsága szerint... De szinte elképesztő, milyen mássá tud varázsolni két jól megválasztott, izléses klipsz egy ruhát. Mondjuk, egy sokszínű virág-klipsz egy jakóbarrát vagy kéket. Erre nézve csak azt a tanácsot adhatom, hogy nem szabad a klipszet a kirkatból kiválasztani és ejnye, ez biztosan jó lesz! felkiáltással hazavinni. Tessék a ruhában bennenni az üzletbe és ott szívesen nélkül végigpróbálni az egész boltot, ha kell... Mulatságnak sem utolsó.

A japán ujjas kazakkal évek óta kísérleteznek. Úri viselet, mert sima, egyszerű. De tökéletes termet kell hozzá. **IZSAKY MARGIT**

3 veszélyes pont

amely könyörtelenül elárulja minden asszony legféltettebb titkát: a korát.

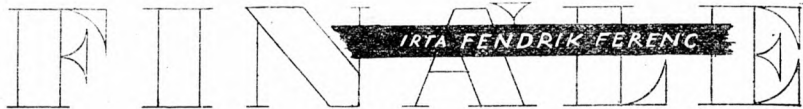
Neves bőrgyógyászok régi megállapítása, hogy a múlt évek nyoma legelőszőr e három „veszélyes ponton” jelentkezik: a nyakon, a szem alatt és a száj körül. Itt tűnnek fel legelőszőr a szemmel még alig látható apró gyűrődések, figyelmeztetőül arra, hogy a fáradt, ernyedett bőrsejteknek fokozott táplálásra és alapos felújításra van szükségük.

Ilyenkor pedig, Asszonyom, nem mindegy, hogy milyen krémeket használ A Hormocith B. krém különleges összetételével a legszárazabb bőr számára készült és speciális tápanyagai azonnal felszívódnak a bőrszövet legmélyebb rétegeibe. Már néhány napi használat után kisimítják az áruló időelötti gyűrődéseket és az arc újból visszanyeri friss, fiatalos, ragyogó üdőségét.

„Mindenki annyi idős, amennyinek látszik”, — a Hormocith B. krém biztosítja Önnek is. Asszonyom, hogy a múlt évek nyomtalanul szálljanak el — és minden nő legféltettebb kincsét, — fiatalos szépségét Ön is töretlenül megtarthassa!

Ez a speciális krém beszerezhető szaküzletekben. Magyarországi főraktár Dr. Blitz drogéria, Budapest, Vilmos császár-út 23/a. Egy tubus ára P 4.55. Takaréktubus P 7.39.

Társasági futár

AZ IDÉN a társadalmi élet nehezebben indult meg, mint az elmúlt években. Rendkívüli időket élünk és mindent a háború szolgálatába állítottunk. Ezer gond közepette megfellelkedünk a szórakozásról, vagy ha nem akkor azazt is igyekszünk közös célunkat szolgálni. A Vöröskereszt javára rendeződnek a teák, bálók. Kedélyes kötetlételnőkre gyűlnek össze a lányok. De ha a fatalságnak mégis táncos kedve támad, ott vannak a délutáni órákban megrendezett teák.

AZ OPERAHÁZ ÉS AZ OPERABARÁTKOK EGYESÜLETE méltó keretek között ünnepelte meg az elmúlt napokban Kodály Zoltán hatvanadik születésnapját az Operaházban. A díszelőadás a Székelyfőn és a jubiláns zeneszerző egyéb művein kívül a Psalmus Hungaricus is előadásra került. Az Operaház díszelőadásának külön érdekessége volt még Svanhalm Set vendégművész közreműködése. A díszelőadás végén a 60 éves szerzőt a zeneélvező pesti közönség lelkes ünneplésben részesítette.

AZ EGYESÜLT KERESZTÉNY NEMZETI LIGA a sebesült katonák karácsonyi megajándékozása céljából műsoros estét rendezett. Az est műsora keretében ünnepi beszédet mondott Kuncze Lajos országgyűlési képviselő. Felléptek többek között: Fényes Alice, Ladomérszky Margit, Nagykovácsy Ilona, Tolnay Klári, Orsolya Erzsébet, vitéz Benkő Gyula és Kőműves Sándor. Énekkarok, cigányzene és jazz szerepeltek még a műsoron.

A VASÁRNAP DÉLUTÁNI B. S. E.-TEÁK állandó, nagy sikerrel folynak. A fatalság a legjobb hangulatban tölti el a délutánt. Mint ifj. Felkay Ferenc elnöktől hallottuk, nagyon folynak az előkészsétek már, a B. S. E. Madách-terti klubhelyiségében tartandó műsoros Mikulás-estére is.

SALACZ TIBORNAK, a Vöröskereszt népszerű, fiatal titkárnak, aki egyúttal a bajtársi rádiószolgálat vezetője is, Hitler vezér és kancellár önzetlen munkásságáért, valamint a népgondozás terén szerzett kimagasló érdemei elismerésül a népgondozási érdemdrend II. oszt. keresztjét adományozta.

ÉRDEKES VENDÉGE volt az elmúlt napokban Rimaszombatban. Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatási miniszter tekintette meg a városot és a rimaszombati Balog-Coburg-kastélyt. Mint hírlík, az állam a kastélyban művésztelepet és üdülőt akar létesíteni.

TÁRSASÁGI HIREINK: Herresbacher Alexandról a héten nyaralású kártyaparti. — Gróf Zichy Melindánál jól sikerült táncos-tea volt. — Dr. Soós Lászlóék vidám lakászenételőt tartottak.

A MAGYAR-NEMET TÁRSASÁG diszvacsorát rendezett a Hungária-szálló különterében von Jagow budapesti német követ, a társaság tiszteltbeli tagjának a tisztelőre. Számos német és magyar előkelőnek jelent meg a vacsorán, kik melegen ünnepelték a követet.

A TEARÓZSA TÁRSASÁG zártkörű teát minden szerdán délután tartja meg a Dunapalota különterében. Ezek a teák, mint tavaly is, az idén szintén a legnagyobb látogatottságnak örvendének.

A VÖRÖSKERESZT november elején indította meg legújabb, folyamatosan tartandó önkéntes ápolónői tanfolyamát a Jurányi-utcai katonakórházban. A tanfolyam négy hétig tartó házi betegápolói tanfolyammal kezdő-

űgy tudták, hogy Mme Bernard a neve és egy auxerre-i kereskedő özvegye. Negyven-negyvenkétféves, sápadt, becsült szemű asszony volt, sokat köhögött és valami fanyar, ideges mosoly vibrált a szája körül. A szobájában ékeztet és nem barátkozott senkivel. Csak akkor látták, mikor délelőttöként kiment a tengerpartra, könyvvél, újsággal, fekete szemüveggel és nagyszép, piros szalmakalappal. Majdnem minden nap kapott postát, vastag, lilaborítékos leveleket, de látogatója nem jött. Egy hónapja érkezett a szanatóriumba.

Az első látogatója egy kopott, szürkekabátos fiatalember volt. Széles, esős idő volt és aznap ke se mozdult a szobájából. Huguette oda vitte fel a fiatalember névjegyet.

— A madame-mal szeretne beszélni.

Elfehéredett.

— Hogy mondta, kit keres? — kérdezte rekedt hangon.

— Madame Bernard-t. Felengedjem?

— Most már mindegy. Engedje, — intett fáradtan.

— Paul Murat, — hajlott meg a fiatalember, mikor belépett.

— Igen, Renée Martin vagyok. Gratulálok az ügyességéhez.

— Ha megengedi, művész, a Petit Parisien számára...

A színésznő kis, tört gúnnyal húzta el a száját. — És, ha nem engedem meg, talán nem közli, hogy megtalál? Az én beleegyezésemtől teszi függővé a leleplezést? Holnap már ordítja a lapja, hogy itt vagyok, fuccs, végame. Ki küldte?

— Senki, művész.

— Kellett, hogy valaki megmondja, hogy itt vagyok.

— En jártam utána. Írtam a művésznek egyszerre öt fontos, üzleti levelet és figyeltem a lakását — azt gondoltam ugyanis, hogy biztosan továbbírták a művész, fuccs, végame. Ki küldte?

— Brávó!

— A művész, ödesanyja személyesen ment le a postaszekrényhez és szerencsén, lila borítékba tette a leveleimet... könnyen megtaláltam a címzést.

A színésznő az ablak felé nézett.

— Szóval megírja, hogy itt vagyok. Meghatlan szép nekrológot vág ki, végigpillant művészi pályám fényes állomásain és könnyezve olvassa majd a rajongó karzat, a földszint, a páholy, hogy Renée Martin milyen megrázóan nagy szerű utolsó szerepében. Sípól a tüdejé, mint egy rossz harmonika és vért köp. És, aki valaha lelkesedett Renée Martin-ért, ezt az utolsó, költői alakítását őrzi meg emlékezetében... És ezt magának köszönhetem, Paul Murat. — Odament az újságíró elé. — Kérdezzen, mit akar tudni... Igen, ez a legkedvesebb szerepem... boldog vagyok, hogy eljátszhatom... húsz év várok rá. Beleandom szívemet, lelkemet... az egész életemet... Kérdezzen.

Az újságíró csendesen mondta:

— Nem kérdezek, művész. Nem írom meg. Aljasság lenne.

— Ilyen hirtelen rájött? Kérjen ötszáz frankot az irodában.

— Egy sou-t se fogadok el.

— Annnyira meghatottam ebben a szerepben? — Tulajdonképpen akadt más riport, nem megyek vissza üres kézzel. Tudom, hol van és tudom, hogy nem ez az utolsó szerepe. Már is egészségesebbnek látszik, mint a Maughamdarabban.

— Látott benne?

— Warrenné mestersége óta minden darabban láttam.

— Harmincnyolcban játszottam Warrenné.

— Huszonnyolcban is. Akkor Vivie-t játszotta.

— Igen. Most már Vivie a lányom, — mosolyodott el a színésznő. — Ezer frankot se fogad el?

— Nem. Nem így akartam találkozni a művész, hogy borralvalót nyom a markomba. Most is csak azért rohogtam ide, mert romantikus szerelmi kalandot mesélnék Párizsban, hogy azért tűnt el. És azt irgalmatlanul megírtam volna.

— Hogyan akart találkozni velem? — kérdezte a színésznő.

— Ahogy majd másodsor találkozunk.

— Mikor lesz az?

— Lehet, hogy soha, művész.

— Gondolja, hogy meghalok?

— Gondolom, hogy nem lesz belőlem semmi. Nem tudja elképzelni, mit jelent nekem, — fénylet fel az újságíró szeme. — Tizenhét éves voltam, mikor először láttam. Onnan számít az életem. Meghalltam volna, ha megérintheztem a kezét... De pokoli távolság volt köztünk... az utolsóelőtti sorban ültem és előttem száz és száz ember, akiről mind azt hittem, hogy közelebb vannak a művész, mint én... És attól kezdve az életem célja az, hogy ideérhesek, Vivie elé... Szerző lehessenek, akinek a darabjában játszik, vagy híres újságíró... vagy akármi, csak ne közönség. Csak hozzátartozhassam egy kicsit. Most még nem vagyok semmi.

— Kedves... Már is hozzáim tartozik. Hálás vagyok magának. Nem tudom eléggé megköszönni, hogy nem írja meg... Mit adhatok érte?

— Azt, hogy nem felejt el a nevemet, míg még egyszer jelentkezem.

— Nem felejt el Paul Murat, — szorította meg a kezét a színésznő. — És meghatottság fátyolozta be a hangját.

— Köszönöm... Minden jót, művész... Mondták, távasszal már Párizsban lesz.

— És ha nem lennék... ha soha többet nem lennék Párizsban, maga se felejtse el a nevemet.

— Renée Martin-t elfelejteti?... — nézett maga elé az újságíró, aztán gyorsan, nagy, nyurga léptekkel kislépett.

A szanatóriumban tudták az orvosok, hogy Renée Martin soha többé nem megy Párizsba.

dik. Ezt követi aztán a két hónapig tartó önkéntes ápolónői tanfolyam. A pesti társaság javát láttuk most is a jelentkezők között, feltűnően sok a tisztí asszony és az orvos-felész. Három hónap elteltével pedig ismét százzal többen fognak a hadikórházak komoly munkájába magyar hittel és lelkes ügybuzgalommal belekapcsolódni.

A MAC MÉGIS beöltözött szigeti klubházából. A szigeti MAC-klubház már régebben a

Vöröskereszt céljait szolgálja, így az összejöveteleket az újonnan átalakított sportpálya tribün alatti helyiségeiben tartották. Mivel azonban lassan mégis csak telbe fordul már az idő, a helyiség fűtőtelensége miatt, a MAC áttevette helyét a Pannónia-szállóba. Itt aztán minden esütörtökön este a szálló Angol-szobájában a legjobb hangulatban jönnek össze a MAC tagjai.

(Dr. S. A.)

Családi Kör

PAPP JENŐ, lapunk főszerkesztője, elfogadta az Új Magyar Színház művészeti vezetői állását, hogy tökéletes színpadismeretével és kiváló kritikai érzékével az irodalmi és művészi virágzás magaslátára emelje a művészi irányítása alá került műintézetet. Papp Jenő vállalta ezt az emberfeletti munkát, hogy a Magyar Nők Lapja további szerkesztése mellett az új magyar színházi kultúrának is első rajponabeli harcosa legyen, az újjászülött magyar irodalom és színpadművészet érdekében. Előfizetőink sorából számosan keresték fel szerencsekívánataikat, akiknek ez uton mond köszönetet.

ÚJ KÖNYVEK. — *Pavelics Ané* magyar fordításban most megjelent regénye: *A forradalom leánya*, az irodalom érdekessége. Európa minden országában nagy sikert ért, rendkívül izgalmas regényt a horvát államfő bujdosása idején írta és a tengeren túl, Buenos Airesben jelentette meg legelőször. Targyát Horvátország közelmúlt sorsdöntő eseményeiből merítette. *Pavelics dr.*, a „poglawnik”, egy idegenbe szakadt horvát leány izgalmas szerepét, megalkuvás nélküli hazafiságát, mely pszichológiával tárja az olvasó elé, aki lelke a forradalmi mozgalmaknak s maga is, mint uszta, a hazája felszabadításáért küzd. A legveszedelmesebb megbízatásokat vállalja az usztasák érdekében, kémkedik s az összeesküvőkkel részt vesz a marsellei királygyilkosság előkészítésében. A történelem robanásig feszített eseményei éli át az olvasó. A szereplőkben élő személykre ismer, akiknek szereplése előttünk játszódott le. Abban az időben íródott ez a könyv, amikor a horvát nemzet Jusozslávia elnyomása alatt özszefogott, hogy szabadságát visszaszerezze. Shakespearei magasságra emelkedik a könyvnek az a fejezete, amikor a titkos szervezetek tagjai játszanak a titkos rendőrséggel. *Pavelics*, a legelszántabb hazafi, azóta teljesülve látja minden reményét: Jusozslávia megszűnt népe leigázója lenni s a büszke, keményakarátú horvát nép s a független Horvátország vezére, államfője lett a bujdosóból. Az európaszerre nagy érdeklődéssel fogadott regényt magyarra fordította: *Pannó Tarczaly Gizella dr.* A Centrum-kiadóvállalat adta ki. — *Dékány András*: *A huszadik század világjáróinak* című nagyszerű művében a XX. század tudósainak, kutatóinak, világjáró sportembereinek életéről, küzdelmeiről, eredményekről számol be érdekes, minden kitalált regénynél izgalmasabb leírásokban. Elkíséri őket a déli sarkra, hogy felfedjék ennek a titokzatos világnak minden jelenségét, repülőgéppel a Szahara mesebeli oázisaira. Ázsia sivatagjaiba s abba a csodálatos világba, ami Tibet járhatatlan hegyei közt bujjik meg. Hősei leszállnak a tengerfenékre és felrepülnek a sztratoszférába, hogy műszereikkel megismerjék jelenségeit és hozzájáruljanak a tu-

domány házának felépítéséhez. *Dékány* könyve a legérdekesebb és kitűnő életrajz-regény; mert minden egyes fejezetnek hűse igazi regényhős. Külön buszkeségünk, hogy a tudomány hősei között, akiket *Dékány* András könyvéből megismerünk, milyen sok magyarral találkozzunk. — *Nagyványi Zoltán*, a népszerű regényíró új könyve *Igyéret* címen jelent meg és a mai Párizsba vezető el olvasóit. Egy sebesült francia katonaiszt egyéni válságban keresztül mutatja meg a mai francia lélek általános válságtüneteit, de optimizmusában fel is vészolja az utat, ami ebből a sötétségből kivetel. *Nagyványi* új könyvében is az a pompás elbeszélő, kitűnő lélekűbűvél és a stílus finomságok művelője, mint amilyennek korábbi regényeiben ismertük és szerettük meg. Az *Igyéret* eddig legkiforrottabb alkotása, úgy tárgyalválságában, mint írói értékekben. — *Vitéz Örményi Zoltán* egy motorkerékpáros századparancsnok orosz határeri naplóját jelentette meg *Felderítő osztag előre!* címen. A napló izzó aktualitása és magyarsága, a háborús képeknek szinte filmszerű pergetése és az a lélekzaltító hősi izgalom, amely minden mondatából kicsendül, kivételes helyet biztosít *vitéz Örményi Zoltán* könyvének nem csupán a háborús írók között, hanem az időálló magyar irodalomban is.

A NOK oly sokat állanak a tükör előtt és mégsem ismerik önmagukat. Az a nő, aki tudatosan ápolja szépségét, csak Hormocith „B” krémet használ, mely ma már a legszárabb arcból hőlgyek közt is a legnagyobb népszerűségnek örvend.

BESZÁMOLÓ. — *A Képzőművészek Új Társaságának* a Nemzeti Szalonban nagyszerű kiállításán külön figyelmet keltett *Márfly Ódón* önarcképe. *Egry József* színpompás alkotása és *Schönberger Armand* bravuros megoldású eszdeclete. A legújabb szobrász-nemzedék közül kitűnt *Szabó Iván*, akinek különösen parasztnő-szobra érdemelte ki az elismerő bírálatot. A kiállítás újabb bizonyára volt a magyar képzőművészet magas színvonalának.

HÍMEN-HÍREK. — *Békesi Anna* és *iff. Kovács László* a fasori ev. templomban házasságot kötött. — *Kadlecz Gizella* és *Sárváry Lajos* a Szent Imre herceg-úti ciszterciák leomlóban örök hűség t esküdött. — *Slezák Matild* és *Virág Fál* a pestszentlőrinci plébániatemplomban házasságot kötött. — *László Erzsébet* és *Kocsis Aladár* a tárnokligeti kápolnában örök hűséget esküdött. — *Házi Franciska* és *Kelász László* m. kir. gazdasági hadnagy a szolnoki r. k. ferenczendi plébániatemplomban házasságot kötött.

ÚJ KISMAGYAROK. — *Szerdahelyi István* és neje, Miskolc, Katóka kislányuk után *István János* Gyula kislányuk született. Keresztülők: *Konez Imre* és neje *Kormos Erzsébet*. — *Sónyi Hugó* m. kir. százados és neje *Várczy Hübisch Annának*, Rétság, kislányuk mellé *András Béla* kislányuk született. — *Ákrs Imre* és neje *Dózsa Jolán*nak, Nagykereki, Jolán Katalin Eleonóra kislányuk született. Keresztülők: *Gombos Gyula* és neje *Dózsa Irén*. Budapest. — *Gaján Géza* és neje *Perdo Ilonkának* Kispeszt, Géza Lajos kislányuk született. Keresztülők: *Berdo Lajos* és neje.

IN MEMORIAM. — *Virág Mihály* rövid szenvedés után Kispesten elhunyt.

DÉNES GYÖRGY:

RÓMEÓ VACSORÁJA

legújabb oleső regényére felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

A kiváló színész új regénye a színészek és a színházak furesa, kiszámíthatatlan világába viszi az olvasót. Izgalmas fordulataival, száguldó tempójával, érdekes alakjaival az első sortól az utolsóig lekötli az olvasó érdeklődését.

Dénes György már első nagy regényével, az *Álom Manó*-val is behízonnyította, hogy bivatott tollfogató. Alakjai, mesevetése, könnyed előadástílus a könyvbarátok körében nagy feltűnést keltett.

Ebben az új regényében, a *Rómeó vacsora* rájában ismét izlées, szorakoztató olvasmányt nyújt az irodalom kedvelőinek. A regény két főszereplője: a világhírű drámai színész és a pompásan megrajzolt hetvenes letört, tengődő színész. Az ő fiatalágukról szól ez az izgalmas cselekményű regény, akiknek tragikus sorsa és végzete ad irányt életüknek is.

A világháros fényes színházai, a színészi életék és szereplések, a vidéki kis társulatok szégyenes levegője, a siker kivívásáért folytatott küzdelem az a keret, amelyben a *Rómeó vacsora* játszódik.

De a történet igazi szereplője a VÉLETLEN! A kiszámíthatatlan VÉLETLEN! Amely olyan sorsdöntő szerepet játszik minden színházi ember életében.

Dénes György nek ez az új regénye érdekességben felülmúlja a mostanában megjelent hasonló tárgyú könyveket. Igazi írói átélés, meleg hangulat és tárgyilagosság jellemzik. Ezzel a kitűnő regénytel tisztá elvezet és pompás szórakozást nyújtunk olvasóinknak.

EZ A KITŰNŐ REGÉNY IS 1 PENGŐ 30 FILLÉRES OLCsó ÁRON

áll előfizetőink rendelkezésére. A könyv már most megrendelhető és az ára az előfizetési díjjal együtt esekben küldhető. A esekk, vagy postautalvány szelvényén a megrendelt regény címét kérjük feltüntetni.

A DIVATCSARNOK BUTORT
egy életre veszi!..

Zsuzsanna HADNAGY-KISASSZONY

Rajz a legendás időkben
A magyar hősöknek lánya számára írta —
SZ. SOLYMOS BEA

Valahonnan messziről bánatos tárogatószó sírt fel s visszhangzott a környéken.

Nemes Losárdi János szöllibirtokos a tornácra sietett, hogy terület asztalhoz üljön. Az ebédőpalotából kihangzott az öreg óra ütése. Pontosan tízet kongatott. Losárdi tornácra nehezen ment le a falat. Sokszor elfintorította az arcát:

— Nem izlik! Sótalan.

Leánya, Zsuzsanna, mentegetődzve tette hozzá:

— Tudja apámuram is, hogy milyen nehezen lehet sóhoz jutni. Takarékoskodnunk kell vele. Csak keveset adok ki a konyhára. Losárdi a vérmes emberek hirtelen hevületével az asztala csapott.

— Micsoda élet ez! Már sója sincs a magyaroknak? Odáig sülyedtünk, hogy a nagy adó miatt már a kenyereinket is sótlanul kell enni?

— Apámuram, ne zúgolódjék kegyelmed! — szól Zsuzsanna —. Hiszen nekünk még van egy kevés készletünk s nem főzünk teljesen só nélkül. De mit szólna, ha úgy állnánk, mint a Duna—Tisza közén. Laci, a béres, most hozta a hírt, hogy ott, a sötérmő vidéken meg éppen eltűnt a só. Osztrák sólístiek járnak a közsékeket, rekvirálnak, bírságolnak s ráették kezüket minden sókészletre. Losárdi Tamás, Zsuzsanna testvérbátyja, lázas szemmel tette hozzá:

— Az új adóterheket nem bírja a nép. Mindenki fel van háborodva. Az emberek csoportokba verődve hangosan tanácskoznak az utcákon. De zsebrákok verik szét őket. Azt mondják, a szöllibegyeken is nap-nap után gyűlést tartanak. Ki kellene őket hallgatni. Bizonyára igazuk van.

— Minden összejött. A Ronyva is kiáradt, a Bodrog is kilépett a medréből, sok ház összedőlt — buslakodott Losárdi János.

— És mennyi föld került víz alá! — sóhajtotta Tamás.

— Csak jönne már haza Rákóczi! Nem mehet így sokáig! A magyar ifjak idegen földön ontják véréket. Hát mi közünk nekünk Spanyolországhoz? Lennének csak itthon a fiaink, nem szívnák a vérünket idegen zsoldosok. S azért kell leszegényednünk, hogy pénz jusson a spanyol örkösödési háborúra, a vágóhídra hajtót katonákra. Mi meg éhen fordulunk fel maholnap — dohogott az apa. — Rákóczi, Rákóczi! Csillant fel a szeme Zsuzsannának. — Hát ő meg tudná menteni az országot?

— Ó meg tudná? Csakis ő tudná megmenteni. — lelkesedett Tamás.

— Te láttad már őt, Tamás, azért hiszel úgy benne. Bárcsak én is megláthatnám!

— Ha hazajön, hát megláthatod — biztatta Tamás. — De ki tudja, haza hazajön-e Lengyelországból?

Igy beszélgetett a három tagból álló kis család sátorraljújhegyi otthonában, a szöllibegy dombor odalán, ahonnan be lehetett látni az egész környéket. Odacsillámlott a kiáradt Ronyva s odalátszóltak a közeli erdők, tisztások és sok-sok szöllibirtok. Losárdiné hét év előtt halt meg s helyette Zsuzsanna fiatal vállaira nehezedett a házevetés gondja. De az akkor még csaknem gyermek-

leány hősi lélekkel magára vette a terhet. Valahogy egész egyénisége küzdelemre volt berendezve. Magasra nőtt, mint egy sudár jegyene s boltozatos, okos homloka, mérsékelten néző arcélké szeme, finoman összenőtt s kerek ívelésű fekete szemöldöke, felfelé kunkorodó árnyékos szempillái, parancsolásra termett, nemesvonalú szája, dacos álla, különös szépséget adtak neki. Bőre napcsókolta kreol színű volt, két meleg piros rózsával az orcáján.

Tizenkilencéves volt, de idősebbnek látszott. A kiveszőfélben levő amazontípus közé tartozott. Fiú ruhában senki sem kételkedett volna férfivilágban. Am a lénye, a lelke, az egyénisége: a női báj, gyengédség és melegség tükröke volt. Irói tehetségét korán mutatkozott, de anyja halála óta ritkán áldozhatott idejéből a betűnek — ellenben olyan helyre kis gazdaszony lett belőle, hogy gyönyörűség volt nézni, amint a konyhában és a háztartás körül szorgoskodik. De ilyen derekasan állta meg helyét a gazdaságban is. Szükség volt rá abban a zavaros világban, hogy valaki összetartsa a családot, mert a férfiak rendszerint vagy háborúskodtak, vagy az országpolitikában merültek el annyira, hogy saját otthonukat elhanyagolták. A Losárdiak közül is az egyetlen fiú, Tamás, éveken át nem vehette le a katonazubbonyt. Kenény kuruc volt és Rákóczi híve. Édesapja, Losárdi János nem egyszer szórt szét egy-egy labanc csapatot, amikor megrohanták kis birtokát, házát, hogy ott prédáskodjanak. Így kellett küzdeni az országot dúló tizenétezer német zsoldossal szemben is s mindig készenlétben állni garázda, zsaroló, rajtaütő támadásaik kivédésével.

Zsuzsanna ebben a puskaörös levegőben érezt nagyleányra. Szépsége, okossága, kedvessége már sok kérést vonzott a házhoz, de Zsuzsanna bizony sorra kikosarazta őket. Apja nem egyszer fejezte ki előlötti buslakodását.

— Kire vársz? Csak nem gondold, hogy Rákóczi jő el érted? Háborús világot élünk, bityád maholnap megint zászló alá áll — taián magam is — és te itt maradsz egyedül, a ház meg férfi nélkül!

Zsuzsanna villogó szemekkel nézett apjára. — Csak nem gondolja, apámuram, hogy keltenek nekem olyan gyáva, aki nem kalona? Olyan, aki a szoknyám mellé ülne, az nem férfi!

— Hát Kis Albert, a daliás hadnagy, Rákóczi hadnagya tetszenék tán a kisasszonynak? — Ne gúnyolódjék, apámuram, hiszen csak egyszer találkoztunk. Akkor is futva.

— Nono, — fenyegette meg az apja — tán mi öregek nem látjuk meg, amikor két fiatal szempár tüzen összevillan?

— Apámuram, — szól határozottan a fiatal leány — ha az életben választok valakit páromnak, az csak hőslélekű kalona lehet, kuruc — de mivel az odanőtt a lóhoz, hát nem szállhat fel egy asszony szoknyája mellé. Mert ha leszál, akkor már nekem nem kell.

— Szóval lovastól kell megszeretned — élcelődött Tamás. — De ami Kis Albertet illeti, hát bevallom, ha lány volnék, nekem is megtetszenék. Mert az olyan fenegyerek, amilyen

kevés van ezen a környéken. Vakmerő, bátor és rettenthetetlen. Nem egyszer játszott az életével. És ha igaz, most is forgat valamit abban a taár fejében.

— Kár, hogy csak férfiak vehetnek részt a háborúban — tette hozzá lelkesedve Zsuzsanna.

— Még csak az kellene! Szoknyás kalona a kurucok között — kacagott Tamás. Zsuzsanna arcát hirtelen forró pirosság öntötte el s dacosan, büszkén vágta oda:

— El tudom képzelni, hogy akadna olyan nő is, aki megállná a helyét, bityám. Gondolj csak vissza például a francia Jeanne d'Arca, vagy Rozgonyi Cicellére, Zrinyi Ilonára, a Palócsy-lányokra, az egriekre és még sok hős asszonyra és léányra. Vajjon nem állták meg a helyüket?

— Te, Zsuzsanna, nem tudom, mit forgatsz a fejedben, — csóvalta fejét Losárdi János. Tamás meg szívéből kikacagott: — Zsuzsanna, a kurucok hadnagykisasszonya! Nem rossz! Nem rossz, édes húgom! Ezen még Rákóczi Ferenc is kacagna, tudom.

— Rákóczi? — kapta fel fejét Zsuzsanna s ünnepélyesen kijelentette:

— En érem, hogy ő nem nevetne ki.

— Tudod is te, hogy mit csinálna a nagyr. Hiszen nem is láttad — biggyesztette a száját Tamás.

— Rákóczi más ember lehet, mint a többi és másképpen ítéhet is. Ezért több ő mindenkinél. Ő, bár csak megláthatnám. Bár csak megláthatnám! — epkedett ismét a leány.

— Ezt én is szeretném! De ki hozza őt haza Lengyelországból?

Mialatt így beszélgettek, lovastiszt érkezett a házhoz s bebocsájtást kért.

Tamás izgatottan segítette le tajtékos paripájáról a hadnagyt, aki jelentőségeltjes huynyorgatások között haladt végig a tornácra Zsuzsanna szédülten, pirulva ismerte fel a kuruc tisztben Kis Albertet, akivel bityája, Tamás, titokzatosan félrevonult egyik belső szobába.

Sokáig tanácskoztak benn, valami igen fontos dolgot vitathattak meg. Később Losárdi János is behívták.

Zsuzsanna egyedül maradt a szobában s a tárva-nyitva lévő ablak mellett szivdobogva gyönyörködött a búbájós vidékben. E percben valahogy különösen megszüpült a világ. A kertből jázminbokrok menyasszonyi csokra küldött fel édes, tavaszi üzenetet. Lepkék, méhecskék zsongtak, édesen nyugalmas volt a kék ég és olyan jó volt messzire nézni a szöllibegyek dús szüretelt ígérő kertjei felé. A fiatal lány lelkében megfogamzott a vágy, hogy bityák adjon e sok szépségnek, a benne felgyülemlett duzzadó érzéseknek. Előtte az asztalon írón feküdt és egy régi boríték. Losárdi Zsuzsanna szívében megszületett az első vers. De nem a tavaszhoz írta, hanem a kurucokhoz — és a még sohasem látott Rákóczihoz, a kurucok vezéréhez.

Erőtlen, mámoros, szép vers volt. A lelkének egy kirobbant darabja. Gyorsan költénye zsebbe csúsztatva, nehogy illetéktelen kezekbe kerüljön. Ugy örült neki, mint fiatal anya az első gyermekének. Nemsokára tüzes arccal jött ki a két bajtárs a belső szobákból. Tamás szokatlanul izgatott volt. Zsuzsanna félfüllel hallotta, amikor e szavakat suttogták:

— A nép az egész környéken zsong, mint a méhkas. Valahol a közeli erdőkben, titokban jönnek össze, mert Esze Tamás, — akit az osztrák sólístiek kiforgattak a vagyonából s erőszakkal elvették tőle sókészlétét, amit népe számára nagy nehezen összeszedett — egy kis csapatot toborzott s most ő, meg Kis Albert állnak annak élén. Tamást is bevonnák a toborzásba, mert követeket küldenek a vezéréhez, Lengyelorszába. (Folyt. köv.)

KÖLCSON IS AD
szörmebelépőt, bolerót alkalmakra

Palugyai Győző Viktor szűcs

Budapest, IV., Váci-utca 15.

Háztartás

Nyúlveles. A nyúl elejét jól megtisztítjuk a hárttyáktól és kiáztatjuk több vízben. Forrázunk le ecetes vízzel és vágjuk fel apró darabokra, tegyük fel főni minden éle zöldséggel. Adjunk hozzá babérlevelet is. Ha a hús puha, világossárga rántással rántsuk be. Tegyük bele ecetet és tejfellel tálaljuk. Pirított kenyérkockákat adjunk hozzá.

Zsír nélküli burgonyaleves. A burgonyát tisztítás után kockára vágjuk és feltesszük főni. kevés sóval, egy babérlevéllel. Négy csapott evőkanál lisztet elkeverünk 2 deci tejfellel és mikor a burgonya puha, beletáborjuk a tejfellel, egyszer felforraltjuk, ecettel enyhén savanykásra ízesítjük és tálaljuk.

Vajban sült hal. Burgonyát tisztítunk, megmossuk, vékony karikára vágjuk. Pontyot vagy süllőt megtisztítunk, darabokra vágjuk, beszózzuk, kis ideig állni hagyjuk. Azután lisztben megforgatjuk, a lábas aljára tesszük a felvágott burgonyát, rá a halszeleteket, leöntjük vajjal és tejfellel és pirosra sütjük.

Libakocsonya. A liba aprólékját feldaraboljuk és feltesszük annyi vízzel, hogy jól ellepje, sóval, borssal, fokhagymával és puhára főzzük. Ha puha, levét leszűrjük. A húst tányerára rakjuk. A levét hagyjuk még kissé elfőni, azután addig félretesszük, míg kicsit leülledik és a leve szép tiszta és átlátszó lesz, akkor ráöntjük, kevés piros paprikával meghintjük, hogy szép színe legyen.

Rakott burgonya körítéssel. Füstölt kolbászarikákkal és tojással rakott burgonyát készítünk. Ha megsült, kerek tálra kiborítjuk. Köréje a következőket rakjuk: külön-külön csomókban sűrű lecsót, párolt vese-velőt, gombát rizsszel, céklát vagy uborkát. Izletes ebéd vagy vacsora.

Palacsintakoch. 1 tojásból palacsintát készítünk, megsütjük és metéltre vágjuk, 10 deka darált füstölt húst adunk hozzá. 2 tojás sárgáját, 1 deci tejfellel és a két tojás habját hozzávegyítjük a palacsintához. Kivajazott formában felőrárt gőzöljük.

Túrós és sajtos burgonya. Sós, petrezselymes vízben megfőzzük a hámozott burgonyát, ha elkészült, tálra rakjuk, forró vajjal leöntjük, átőrt tehéntúrót megszóva köréje rakunk koszosúban, tetejét meghintjük apróra vágott kisütött szalonnakockával. A sós, petrezselymes vízben főtt hámozott burgonyát vajba kiszedjük és reszelt sajttal meghintjük.

Káposzta körítés. A fejes káposztát a torzsájától megtisztítjuk és egészben sósvízben puhára megfőzzük. Ha puha, a vizet szitán lecsöpögtetjük. Vajban morzsát pirítunk és a káposztát négy részre vágva, tálra rakva, a vajos morzsával leöntjük.

Burgonyakása. Hámozott, kockára vágott burgonyát kevés sósvízben puhára főzzük, azután megtörjük és ennek vizével elkeverjük, a tűzhelyen folytonos kavarással mellett annyi grízes nulla lisztet keverünk hozzá, hogy sűrű pép legyen. Tűzálló tálalt margarinnal kikennünk, készítünk langyos margarint és a kannaal az olvasztott margarinhoz mártva, galuskákkal szagatunk és tűzálló tálba rakjuk. Ha egy sor megtelt, kevés tejfellel leöntjük és pirított hagymát szórunk rá. Újabb egy sor galuskát teszünk, tejfellel és pirított hagymával leöntjük, süőben negyed óráig sütjük és savanyúsággal vagy mártással tálaljuk. Ugyanezt hagyma helyett túróval is lehet készíteni.

Hústalan napra feltét. Margarinnal kikennünk egy tűzálló edényt, beleöntünk 1 deci tejfellel és egyenként beleitünk 3 tojást, vigyázva, egymasmellé, a tetejére sőt és paprikát teszünk és gőzbe állítjuk. Izlés szerint főzzük a gőzben, lágyabban vagy keményebben, ki hogy szereti. Főzelékhez tálaljuk. Ezen mennyiség 2 személyre elegendő.

Tészta RECEPTEK

Bab torta. 21 deka fehér babot puhára főzzük és a szitán lecsurgatva, áttörjük, 4 tojás sárgáját 18 deka vaníliás cukorral habosra keverünk, 7 deka darált diót, 1 szecet reszelt csokoládét teszünk bele, azután az áttört babot, 1 kanál rumot és a 4 tojás kemény habját. Kivajazott formában sütjük, ha kihűlt, ketté vágjuk, ízzel megkenjük.

Mézses-k. 21 deka lisztet, 7 deka langyos mézet, 7 deka cukrot, 1 és fél deka vajal, fél tojást, késhégy szóbadikarbónát, szekfűszeget, fahéjat, 1 citrom héját reszelve, deszkán jól kidolgozzuk. Pogácsaszaggatóval kivágjuk. A megmaradt fél tojással megkenjük, fél d'ot rakunk a közepére. Heves tűz mellett 15 perc alatt megsül.

HÖLGYEIM!

egyszerre 130 kötötű
MUNKÁJÁT VEGZI EL
„RAPID” SUPER kúzi kötőkészülék

A XX. század szenzációját Munkája kézimunka. Minden minta köthető. Néhány óra alatt köthet pullovert, blúz vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ár 42.10 P.
„RAPID” (98 tűvel) ár P. 4R.30. Kérje 13. ismertetőt. Áruforgalmi Kft. Budapest, IV. Sőveg-ú. 2. telemelet 3. TELEFON: 188-365.

Almapürés torta. 14 deka vajal 14 deka cukorral és két egész tojással jó habosra kavarruk, majd beleteszünk 14 deka lisztet és kilisztezt tortaformában megsütjük. Kettévágjuk és megöltjük mandulás almapürével.

Koldusbukta. Jó élesztős tésztát készítünk. Ha a tészta megkelt, d'zskára tesszük, kockára vágjuk, mindig-k kockára egy tetéztet kávéskanál szilvalekvárt teszünk. A tészta négy sarkát össze-ogjuk, egy kis lábasba már oda-kesztett olvasztott zsirba mártjuk. Jól kiszírozott tepsibe rakuk és kelesztjük. Ha megkelt, forró sütőben megsütjük. Tálaláskor kiborítjuk, cukorporral meghintjük és melegen adjuk asztalra.

Mákos vagy diós kalács. Fél kiló lisztet, 18 deka margarint, 3 egész tojást, 1 kanál cukrot, cspp sói, egy csésze tejt, 1 deka élesztőt kalácsa gyurunk, megöltjük, összegöngyöljük és megsütjük. Nagyon kiadós.

Sonkás pogácsa. 30 deka lisztet, 20 deka margarint, 2 tojás sárgáját, 2 kanál tejfellel, kevés só és annyi bort adunk bele, hogy se kemény, se lágy tészta ne legyen. Beidolgozzunk 25-30 deka darált sonkát, összehajtuk, újból kinyújtjuk, ismét összehajtuk, kis pihenőt tartva, 3-szor ismételjük. Minden kinyújtásnál fél marék reszelt sajtot szórunk a tésztára. Utoljára 2 ujjnyi vaslagra nyújtjuk

Igen!
Ha este kívánja a tejszót, időt és türelmet takarítsa meg és tegye forróvá hirtelen az állat az
ORION HÓPALACK

ki, kis pogácsaszaggatóval kivágjuk, a tetejét sós tojás sárgájával megkenjük és forró sütőben megsütjük.

Étrend

1942 NOVEMBER 21-TŐL NOVEMBER 30-IG

- ZOMBAT.** Ebéd: bableves, vagdalt pecsenye, finom ízelek, sültgesztenye. Vacsora: hideg hús delről, vegyes salátával, kompót.
- VÁSÁRNAP.** Ebéd: celler-kremleves, pulykamell sültve, sült burgonya, almospüré, túrótorta. Vacsora: körített lipói, gyümölcs.
- HÉTFŐ.** Ebéd: pulykaaprólékleves, fátihús, párolt burgonya, kapormártás, darafelűjt. Vacsora: sonkás rudacsák, vegyes saláta, sült gesztenye.
- KEDD.** Ebéd: karfiolleves, pácolt úrcomb makarónival, bécsót-rétes. Vacsora: tea, pirított vegyes kompót.
- SZERDA.** Ebéd: gombaleves, lekváros-gombóc. Vacsora: rakottkarfiol spagettivel, gyümölcs.
- CSÜTÖRTÖK.** Ebéd: túllőttkaposzta, túrósbukta. Vacsora: virsli tormával, sajt, alma.
- PÉNTEK.** Ebéd: tejesleves, mákosmetélt. Vacsora: kirántott hal, burgonyasaláta, gyümölcs.
- SZOMBAT.** Ebéd: gulyásleves, dióspalacsinta. Vacsora: velókróket, káposztasaláta, kompót.
- VÁSÁRNAP.** Ebéd: kacsaprólékleves, kacsapecsenye vegyes körítéssel, gesztenyekifli. Vacsora: tea, nyulpástétom, sajt, gyümölcs.
- HÉTFŐ.** Ebéd: búseleves, fátihús, pirított tarhonya, tormamártás, ánniszzelet. Vacsora: burgonyalángos, párolt szilva.

Egész életét minden ÉTELET ÍZESÍTI

Etap
ÉTELEZESÍTŐ

KERTKULTURA

SZERKESZTI SZILÁGYI JÓZSEF
BUDAPESTI SZERKESZTŐKÖR KÖRFEJÉSETTI IGAZGATÓJA

AZ ALMA tömeges rothadásán a Sclerotina fructigena nevű, általánosságban azonban Moniliának nevezett gombabetegség okozza. Ez a betegség egyike gyümölcsösaink legveszedelmesebb betegségeinek. Leginkább az almamoly, vagy féregrágta, Fusicladiumtól fertőzött és jégvágta sebekben keresztül támadja meg a gyümölcsöt a gomba spórája. Ezért ha Fusicladium és az almamoly ellen védekezünk, már részben megakadályoztuk a Monilia terjedését is. A Monilia könnyen jelismerhető, mert a megfertőzött gyümölcsökön a penészgomba fehér párnácskák alakjában jelenik meg és sokszor középponti köröket alkot. A beteg gyümölcs később összezsugorodik és megfeketedik. Az összezsugort almákban telel át a gomba és a fa felületén megtelepedett spórákban. Következő tavasszal újra megjelennek a fehér, párnácska alakú spórátömegek.

Nyáron védekezésül csak arra szorítkozhatunk, hogy a fán már zöld állapotban rothadó és a földre lehullott beteg gyümölcsöt összegyűjtjük és mélyen elássuk. Összel, a fa tisztogatása alkalmával az összezsugort almákat leszedjük a jákról és a földön levőkkel együtt elégetjük. Rügyfakadás előtt mosdatászerűen megpermetezzük a fát felülről lefelé. (hogy a permelté minden részébe lecsurogjon a fának), kaliforniai lével. A zacskózással nem érünk el semmit, mert a zacskó belsőjében az előzőleg már amúgy is fertőzött gyümölcs még hamarabb elrothad. A zacskózás a rovarokartevők, darazsak, hangyák ellen szolgál és halványítás céljából. A Monilia betegséggel fertőzött gyümölcsjeja termése eltartásra nem alkalmas, mert gyorsan romlik. A gyümölcs szedési idejét naplárponossággal nem lehet megállapítani, hiszen az érés ideje időjárástól függ és vidékenként más — és más. A fa nap felőli oldalán szabadabban álló, első virágokból származó gyümölcsökkel kezdődik az érés, utána a déli oldalon tömegesen érik, később az északi oldalon és a koronájában lévő gyümölcsök fejezik be az érési folyamatot. Különösen nyári gyümölcszedésnél nagyon fontos az, hogy egyforma érésű gyümölcsöt csomagoljunk egybe, mert egyetlen túlérlett vagy rothadó gyümölcs az egész láda tartalmát megronthatja. Ne szedjük le egyedőben, egyszerre a gyümölcsöt, hanem 3—4 részletben. Így a fán visszamaradó fejletlenebb gyümölcs néhány nap alatt kiszinesedik, utána fejődik, mivel több napsugár és levegő éri. Ez a szedési mód költségesebb ugyan, mint az egyszeri szedés, de gazdaságosabb, mert több jöminőségű, elsőrendű gyümölcsöt ad. Tájékozottsul szolgáljon a szedés idejére az, hogy nyári almának és körteinek nevezük azokat a fajtákat, amelyek július végéről szeptember elejéig érnek. Fogasztásra alkalmas állapotukat a fán érik el. de ajánlatos 3—8 nappal az érés előtt leszedni, mivel a fáján teljesen megérett alma és körte kásássá, ízellenő válik. Az ősi alma és körte szeptember közepétől november elejéig érik: érésük előtt 10—14 nappal szedhetők, 3—10 napi rakta-

rozás után lesz legízletesebb. A télalma- és körte sohasem éri el a fán fogyasztásra alkalmas állapotát, bizonyos fekvési idő után lesz élvezhető. A télalmát lehetőleg minél tovább tartuk a fáján, mert a korán leszedett télalma a raktárban fonnyadónak indul. Az alma érettségét kellemes illat jelzi, a körte akkor érett nyers fogyasztásra, ha alapszíne megváltozik és szár felőli részén puhulni kezd. A gyümölcszedést jeltlenülül kézzel kell végezni, különösen azokat a gyümölcsöket, amelyeket eltartásra szánunk. A törött szárú, ütődött, roncsolt gyümölcs hamar romlónak indul, eltartásra semmiesetre sem alkalmas.

Szerkesztői üzenetek

Egy könnyeszemű kisleány. A könny, mint egy ködügöny, eltakarja szemei elől Krisztus biztatásait, hívogatóit, a jövő reményességét. Fialaton, évek óta tartó betegséggel ágyhoz szegve, nem látja a Vigasztal feléje sugárzó lényét, nem hallja a szenvedőket, betegeket, elesetteket magához emelő ígérletét. A test lehet csomka, béna, de a lélek szárnyát, hitét, reményességét a földi élet szüntelen nyomorúsága sem csonkíthatja meg. Amennyire erős a lélek, annyira erősödik a test és minden megpróbáltatással szembe tud szállni, akár a személyét éri, akár hozzátartozóit. Az ön kettős bánata közül talán nem is a sajátja a súlyosabb, hanem a másik. Még most is, amikor vigasztalásra szorul, legszeretettebb-

nem hisz a gyógyulásban, annak nincs ellenálló és önszugesztív ereje, ami nélkül megakad a szervezet működése. Sokat kell törődni. De hiszem, hogy felülemkedik a kicsinyes gyarlóságokon és meggazdagodik a lelke azokkal a soha el nem múló szépségekkel, amit Isten vigasztalásul adott azoknak, akiknek a gondolata. Őt keresi és kevesebbet törődnek a földi örömeikkel. De nemcsak vigasztalást nyújt ajándékában, hanem örömet is, a tiszta szív örömet s azt a végtelen megnyugvást, hogy az élet Tőle jött s Hozzá vezet. A Hozzá való igazodás: türelm minden körülmény között s, hogy lelümekedik a bizonytalanságával, mert tudjuk, hogy Isten örökös felelőse. Hitünk tisztja ragyogásában minden csodálatosan megszépül és kristályosabb tisztul. itt megtalálja a békességet, amit esdekelve hív. kér és kíván megkínzót szíve.

Heller Frigyes
Női kalap. VII., Csányi-utca 12.

jeért bánkódik, az ő szomorúsága égetőbben fáj, rajta segítené, ha gyöngye, szelid szavaival, kérésével — mi mással közelíthetné meg azt az eltévelyedett férfi szívet — megvilágosíthatná sötétben botorkáló, övűhez vezető útját. Ezért hiszek mindenekelőtt lelki gyógyulásában, mert a más fájdalomért való busulása háttérbe szorítja a sajátját. S aki ilyen magasatos gondolkozással személyteleníti tudja önmagát, az a testiszervenedés is felülemkedik, mert Isten kifizérhetetlen rendelését érti s előtte zúgolódás nélkül hajlik meg. Úgy érezzük, nem is kell eléje tartani azt a tükröt, amelyben a háború áldozataival találná szemközt magát. Elémul velük szemben minden panasz. S hős áldozatvállalásuk elmémit minden szívbem minden egyéni vígyát s felgyújtja a közösségért való nagy odaadás tüzét. Ezt a lélekzetet is elállító nagy parancsot kell ma érezni, hogy hős életük után meghessünk. Ne haljunk el ajkán az imádság, teljes vigasztalás, megnyugvást meríthet belőle. Istennek hatalmában áll az ember életével csodát tenni, még nagyon korai volna lemondani a gyógyulásról. Az orvosok is számtalanszor hangoztatják, hogy a beteg akarata segítségükre van a gyógyításnál. Aki

BUZAVIRÁG. Örülünk, hogy belátta, az a helyes, ahogy mi látjuk a dolgokat. Ez van hasznára Önnek. Felszabadul a lenyűgöző érzések alól és egész emberként állja meg helyét. Természetes, hogy diszkréciójában megbízhatik. Erre nem is kell külön kérni bennünket, magától értetődő, hogy inknógtó kíván maradni. Minősíthetetlen eljárás volna elárulni.

MELLTARTÓS

NŐI KOMBINÉ varrása 1.80 P

PONGYOLA varrása 6.- pengőtől

DOLLY FEHÉR NEMŰ
Baross-utca 102

Rosina. Nincs lelkiünk azt tanácsolni, hogy szakítson, de arra kérjük, hogy ne maradjon vele annyit négy szemközt. Nem új igazság, hogy az alkalom szüli a tolvajt! A gyakori csokolozások azonban nem helyesek. Furcsának találjuk udvarlójá kijelentését, — hogy keményebben ne jellemezzük —, hogy nem veszi feleslegben az a leányt, akivel csokolozott. Elbíszuk, hogy Őnt szörnyen bántja és kétségbe van esve, mert nagyon szereli s éppen azért engde meg, hogy megcsokolja, arra nem gondolt, hogy éppen ez legyen az ok, ami miatt a férfi nem akarja majd elvenni. Igaz, hogy nem az Őn személyére mondta, de lehet, hogy az volt a szándéka vele, hogy Pál értsen belőle. Ez a mellébeszélés valóban aggasztó, de azért nem kell megijednie, csak szüntesse be a csokolozásokat. Ha meglepődik, hivatkozzék erre a kijelentésre.

Mössmer

BUDAPEST. IV., VÁCI-U. 1.

vászon
fehérnemű,
kelengye

Tény, még ha nem kimondott tendenciával mondta is, hogy a férfiak nem mindig azt a leányt veszik el feleségül, akivel legtöbbet csókolóztak. Hogy miért? Talán csak azért, mert akit könnyen meghódítanak, az kevésbé érdekli, aki azonban ügyes taktikával kerülül házasság előtt a bizalmasodást a szeretett férfival, az lesz a győztes. A szerelmes kislányok ezt nehezen fogják fel s igazuk is van, mert az volna az igazság, hogy akivel csókolóznak — már mint a férfiak, hisz ők a támadók, kezdeményezők — vállalják is a felelősséget és a csókot tekintésük kötelezettségnek, mint ahogy a lányok többsége ki nem mondott ígéretet lát benne. A férfiak szerint általában a csók nem kapcsol s erről a férfi felfogásról a lányokat fel kellene világosítani, hogy ne értsék őket kellemetlen meglepetések és őrizkedjenek az udvarlókkal való csókolózástól. Több értéke lenne a csóknak ezáltal és valószínű, hogy a férfiak se élnek vissza vele. Talán még nem késő a tanulság és udvarlója is revidálja kijelentését. Kívánjuk, hogy ne csalódjék.

ELBESZÉLÉSEK. Egyik munkáját találtuk figyelemreméltónak, a „Kisemberek” címűt. Víz Mihály finoman jellemzett alakja a történet folyamán elhíhelt erejű alakká teljesedik. Több gondot fordított a stílusára, mert pongyola, indokolatlan idegenszavakkal tarka. A többi elbeszélése semmitmondó átlagírás, nincs szük, hangulatuk, szerkezetük is laza. Inkább keveset és jól!

A társaságban közismert és népszerű külföldi szépasszony most hagyta el fővárosunkat. Úgy hallottuk, hogy csomagjának nem éppen jelentéktelen részében a nagyszerű Hormocith-készítmények foglaltak helyet.

ELVESZETT PARADICSOM. Nincs olyan ember, akit nem vágyik barátai jó szó után. Mindenki szomjas a gyöngédségre, mert a lélek igénye a szeretet és az a természetes, ha a hiányzó gyöngédség után vágyakozunk. Igaz is kell embertársaink szeretete, nem mondhat le róla senki. Semminek a hiányát nem érezük meg jobban, mint a szeretét. Ilyen fiatal és érzékeny teremtés, mint amilyen Ön, természetes, hogy sóvárog a szeretet, melegség után. Nem értjük, hogy miért olyan ridegek Önöz a szülei. Vagy talán csak a napi gond keményítette meg őket. Hiába találjuk, nem tudunk rájönni a nyitjára a dolognak. Szeretne változtatni helyzetén, mert láába követ el mindent, csak kemény és aoromba feleleteket kap. Nincs kifogásolni való abban, hogy dolgozni és pénzt keresni akar, hogy aondjaita kevesebbítse. Talán ez az ok és Önnek nem fog nehezére esni a munka, ha ezzel visszacszerelheti gyöngédségüket.

Tanítónő. A kért házi szappan főzésének receptjét szívesen küldjük: az összegyűjtött zsiradékot lemérjük és veszünk hozzá ugyanannyi marhafaggyut. A vegyes zsiradékhoz minden 4½ kilóra veszünk 1 kg 130 fokos lúgkővet és hét liter vizet, lehetőleg esővizet. A lúgkővet a vízben fel kell oldani és a ¼ részét egyelőre félretesszük. A zsiradékot egy nagy edényben, lehetőleg füstben főni tesszük, de csak félig legyen, mert fővés közben könnyen kifut és egyenletesen négy órán át főzzük, közben hosszúnyelű fakanállal kavargatjuk. Mikor a zsiradékot a lúg szétmarta, akkor hozzáöntjük a félretett lúgot és együtt a szappant készre főzzük. Ha azt vesszük észre, hogy a lúg nem akar szétválni a szappantól, két-három marcik sót szórunk bele, ami elősegíti a lúg kiválasztását. Hogy mikor kész a szappan, azt úgy állapítjuk meg, ha kis fűcskát mártunk a szappanba s kivéve, megkeményedő szappanréteg tapad rá. Ekkor az egészet lehűtjük. Lapos ládát, amelynek az alján lyukak vannak, vastag vizes ruhával kibélelünk és ebbe szedjük le a kész szappant.

göncz gebhardt

A MARADISÁG ELLEN...!

Olyan jólismert élelmiszerek vagy ipari anyagok, amelyek több mint 100 esztendeje megállják helyüket s amelyek békében és háborúban beváltak, nélkülözhetővé teszik a tengerentúli áruk behozatalát. A fogalmak tisztázásában — hála az égnek, — most már a hatóságok is segítenek: az újkávarendelethez megkülönböztetik a cikóriakávét, e néven megadják neki az őt mint önálló terméket méltán megillető helyet. A Franck cikóriakávét értékes zamatanagyaier némesak mint zamatosítót használhatjuk, hanem egymagában is — tejjel keverve — pompás és tápláló reggelit vagy uzsonnát szolgáltat.

THE Franck
cikóriakávé

MACSKASY

Ha a szappan a próbánál morzsolódik, úgy a lúg túlerős volt és még zsiradékot kell hozzáadni. Viszont, ha zsiros és nem habzik, akkor a lúg volt gyenge és azt kell még hozzáönteni. Ha pontosan utasítás szerint készítjük, nem fordul elő ezen hiba, hanem jó lesz a szappan. A lúgot a háztartásban sűrűlőshoz, mosáshoz fel lehet használni, csak óvatosan venni belőle, mert nagyon erős.

MENYASSZONYJELÖLT. Igaza van, nagy dolog a mai világban az eljegyzés, szeretné megünnepelni, de az idő nem alkalmas nagy ünnepség rendezésére. Ekedjék meg szűkebbkörü családtagok részvételével. A többi ügyis csak külsőség. Ma az ööm se legyen túlhangos, a bensőség a fontos. A vacsora összejelöltássa ne legyen túlzott. Elővetelnek készíthetnek halat, utána szárnyast sütve köríté-

VITACIT
rögtön segít!

Mítesszeres, tágporúsú, pattanásra hajlamos arcnak áldás a VITACIT arcpokolás, készlet P 6.72.
Száraz, érzékeny, húzóódo, időelőlt rancosodó arcnak áldás a VITACIT bőrtápláló-krém, tégely P 6.65.

Szoküzetekben is kapható. Postán «Arcpálási Tanácsadó»-val küldi: **LORÁND KÖZMETIKA**, Mussolini-tér 3. A név garancia!

A törzsrész átvételén az arcbőrön benővelődés

szekkel, bort, egyféle tészát, gyümölcsöt. Ebben is igazodjunk a körülményekhez. Ismételtük, a boldogságnak nincs szüksége külső pompára, belülről áradjon ünnepi hangulatuk.

Erdélyi kislány. „Kimondhatatlanul” szereti őt, de ki tudja, nem veszi-e majd fényességéből ez a szerelem, melyet megszűnik elérhetetlen hős lenni. Két fiatal lélek összehatalálkozik, megszeretik egymást, de a leány nagyon fiatal, a fiú pedig nem kész, de nagyon szeretik egymást és szomorúak, hogy sokat kell várjanak, attól félnek, hogy valami történik, ami elválasztja őket. Feleslegesen tépelődnek és nem bíznak kitarításukban. Győzzék le a pesszimista érzésüket és örüljenek, hogy egymásra találta. Miért ne tartana szerelmük változatlanul évekig? Ismerünk olyan házaspárt, akik kilenc évig vártak egymásra és nemcsak azallat voltak boldogok, hanem azután, a házasságukban is. Az volna az okos, ha a szerelemeket hasonlóképpen próbára lehetne tenni, hogy tudnak-e hűek maradni egymáshoz hosszú időn keresztül. Valószínű, hogy időállóbb házasság lenne belőle, mint a rövid ismeretség után kötött házasságokból. Így legalább megismerik egymást. Nem csak a jó, hanem a rossz tulajdonságait is és meglepetésekkel nem kell majd számolni. Ezt a próbát is ki kell bírni. Jó kívánságait köszönjük, szívvel viszonozzuk.

SZEBB JÖVŐT. Az Ön korában még nem lehet múlt időben beszélni. Az a hibája, ami sok értékes fiatal lánynak: nem bízik eléggé

önmagában és hamar elcsügged. Ma, amikor a nyelvtudással kétszeres fizetési igényre lehet kilátása és kereskedelmi érettségével nagyon jól elhelyezkedhetik protekció nélkül, sőt így jobban. A lapok tele vannak hirdetésekkel, adja be pályázatát. Válogathat, azt fogadja el, amelyik megfelel Önnek.

Asszonyszív. Talán csak egy asszonyszív mehet át olyan nagy és mély átalakuláson.

APRÓHIRDETÉSEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés szavanként 15 fillér. Vestagabb betűkkel szedett első szó díja 30 fillér. Jellegző hirdetésre érkez levelek továbbítására a hirdetési díjjal egyidejűleg külön 1 pengő utalandó át. A hirdetés díja előre küldendő.

Budapestre érkező úri személyeknek szép kényelmes lakásban két pengőtől megszállás. **Főjegyző, Orczy-út 40. I. emelet 10.**

Pestre érkező családok számára úri otthon nyújtok: **Deinönd. IV., Ferenciek-tere 7. II. emelet 5. Telefon: 386-089.**

Legmodernebb szabás-varrás, fehérműszabászat. **Mestervizsga. „Elit”-szalon, Erzsébet-körút 46.**

Zongorák, pianók, világmarkák, legolcsóbban, részlete is. **Fenyőné, zongorateremben: Erzsébet-körút 28. Bérzongorák olcsón. Telefon: 222-462.**

Budapestre érkezőknek úri otthon nyújt méltányosan nyug. MÁV főúton: **neje: Erzsébet-körút 2. III. emelet 19. EMKE-épület. Telefon: 225-555.**

Zongorát vagy pianót azonnal, készpénzfizetésért sűrűsen vennék. **Telefon: 225-689. Zongoraterem.**

Videkieknek tiszta, szép szobák méltányosan: **Hajdu Márta, Erzsébet-körút 27. I. emelet 3. Tel.: 420-431.**

Bundák legolcsóbban, alaktípusok jutányosan **Kóczy Endre** szegmesternél: **Vilmos császár-út 10. Telefon: 386-784.**

Fizetelmé ajánljuk **Rákóczi-út ötven Zongoraterem** Rengeteg zongora, piano vásárolható legcskelebb részletre is. **Olcsó tanuló zongora.**

Lénolem jatkéfalat, gyöngyből készült virág készletét jutányosan tanítja **Hajdu Eva, Erzsébet-körút 2. III. 19. Telefon: 225-555.**

Műmóza világíthető grafológusnál analizál írásból és fényképről. **Állandó címe: Pécs, Szent Vince-utca 50. Válaszbélyeg küldendő.**

Párizsban, Drecoll-cégnél éveki vezető állásban volt szabász. **Intúnyosan vállalja elsőrangú női kabátok, kosztümök készítését. Höflinger, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4.**

Erlangostól észkerítet, ezüstjeli káltságmentesen kiadalm és legmagasabb áron megveszem. **Brilláns, aranyat fogaranyat, ezüstöt legmagasabb áron veszek Baross észkerház, Grósz. Baross-utca 83. Telefonáljon 140-969.**

Készpénzért vennék zongorát, pianót: **Erzsébet-körút huszonhat. Fenyőné, Telefon: 222-462.**

Videki 4 középiskolát végzett leány elhelyezkedne, idősebb úrnőhöz vagy bármely állásban. **Főzni, varni tudok. Varga Vilma, Csósz, Fejér m.**

Keresztény úriasszony keres keresztény női társnak. **Kinek fehérmű szalon nyitáshoz igazgatóságát van vagy az kiválthat. Leveleket „Gyöngyös” jellegre kiadható kérek.**

Szobafestést, takarítást, parkettát, ablakok tisztítását vállalom. **Vizi Miklós. Telefon: 130-671.**

mint az Öné. Visszatekint életére és nem talál benne sem békét, sem boldogságot. Szívzsongatón komor és semmi melegebb tónus nem kerül felszínre, pedig milyen mélyen és odaadással, a legerősebb szálakkal tartotta össze, amíg lehetett. Válságos helyzetében nem talál kivezető utat és azt hisszük, más sem talált volna. De akarmennyire elfogadható lélektanilag, mégis azt érezzük, hogy az anyának még ezen felül is vállalnia kell az önfeláldozásnak azt a maximumát, amit a „megcsalt” feleség szerepében vállal halgatólalag, nem belegegyezéssel, de nyitott szemmel. Itt, ezen a ponton dől el, hogy az önuralom mennyiben segít át az asszonyt a legkényesebb helyzetben. Ezen fordul meg minden. Ösztöne komplikált feladatot old meg s csak ez mentheti meg a gyermekeit. Ebből a tragészes körből nem tud kiszakadni és ne is akarjon, ne is próbálja meg.

Elősző szabás ruhákat, kosztümöket, kabátokat legszebb kivitelben készít méltányos ártért vidékre is **Kovács Mihályné** divatszalonja, **Budapest, VI., Teréz-körút 15. IV. em. 35.**

Fűzöt, haskötőt 25 éve készítek, javítok. **Vidékre** pontosan szállítok. **Fizethető** bármilyen élelmiszerral, tojással, stb. is. **Munkáért** délelőti meglek. **Található** vagyok 3 órától, **Dohány-u. 26. H. 35.**

Magányos házaspár keres azonnala egyszerű tiszta, szorgalmas, magányos nőt vagy ártát, kinek otthont, jó bánásmódot nyujtunk. **Fizetési igény** feltüntetésevel ajánlatok küldendők: **vitéz Bedővári Káimáné. Sásd címre.**

Komoly fiatalember, ki eddig külföldön járt, írásra és hivatali életben keres feltétlen úri, komoly, csmos fiatal leánypartnert. **Leveleket „Szeretném, ha szeretnének”** jellegre kiadható kérek.

Németül beszélő, nyugdíjas tanítónő, vidéki úrcsalád, földirtokos gyermekeknek korrepetálását, tanítását minimális fizetésért vállalja. **Máthéné, Alag, Szentmihály-u.**

Teljesen egyedülálló úrnő levelezne komolyzandóval, 40-50 évesig állami tisztviselővel. **Saját üzlet és berendezett lakás.** **Teljes cím** leveleket fényképpel. **Garbó 35. Beregszász** posterestante.

Subtilis gondolkodású, mély lelkivilágú, nőies, közép-korú férfi házinevelés, tanulóanyag, otthoniszerező, hosszútávú, független, lehelőleg árva, 20-30 éves leány vagy eszálódott asszony ismerettségét keresi, esetleg házasság előállhat. **Címmelet** ellátott levelekre: „**Boldogtá** teszem” jellegre kiadhatóval továbbít.

Róm, kat., 22 éves, jómezeletű, intelligens leány, **varrónő** képesítéssel, elmenne kimondott úriháza komorának vagy hasonló állásba. **Cím: S. Margit, Komárom 4. Gvár-u. 62.**

Fizék-gomba herakására **klógramonként** kettő pengő **Recept** mellékelve. **Hangony, Erdőmetylak, Gyümölcs telep.**

Eryedülálló idősebb nő házvezetőnőnek ajánlkozik **magányos** vidékre, falura vagy pusztára. **Izényvel** megismerhet. **Hét és tizenkétéves** bizonyítványal. **Cím: Sz. M. Pécs, Zöldfa-u. 8.**

Feladás szerkesztő és kiadó: Papp Jenő.

Kéziratokat, kiskéret, fényképeket nem adunk vissza és nem örzünk meg. A lap cikkeinek és képeinek átvételre és közlése ílos. **Hirdetési díj** mm-soroként **65 fillér.** A hirdetések elhelyezésénél **semmiféle** külön kikötést nem fogadunk el. A Magyar Nők Lapját nyomta a **Hungária Hirlapnyomda R.-T., Budapest, V. kerület, Vilmos császár-út 34. szám. — 8667-42.**

Feladás: vitéz Bánó Lehel igazgató.

Bundák, nemesprémek, átszabások még **ENGEL** szücs, **olcsó áron** **IV. Mária Valéria-u. 7, udvarban. T. 184-336**

A siker titka
EGYÉNI SZEPESÁPOLÁS

FÖLDESNE „JUNÓ”
kozmetikai intézetében

IV., KÁROLY KIRALY-ÚT 24. SZÁM.
Vitaminos széplétszerek, Végleges szőrtelenítés. Díltalan tanácsadás, levél útján is.

ÁGYTOLL OLCSÓN!

Tarkatoli 70 fillér, jobb 1.60, szürke, vegyes 2.40, jobb 3.-, mégjobb 3.40, finom szürke 4.-, Fehéres, foszított libatoll 5.50, jobb fehéres 6.50, mégjobb leher 7.50, kimondott jóminőségű 8.-, pehelyest 10.-, P-től szállít 5 kilós papírszak csomagolásban, bérmentve, utánvétel. Tisztviselőknék 3% kedvezmény.

VARGA ANTAL ÁGYTOLLVÁLLALATA,
KISKUNFÉLEGYHÁZA, Szent János-tér 6

LASZLÓ PAPP
VATTA PAPAN
ALAPITVA SZOLO-MEGBIZHATÓ
1898-VIII. VAS UCCAK

A MAGYAR NŐK LAPJA CSALÁDI ALBUMA

Balogh Mária -Perezel Gyula dr. rendőr s. fogalmazó és Balogh Margit-Balonyi Tibor középiskolai tanár közös esküvője, Budapest

Uj. Kiss János honv. örmester kisháral, Isaszeg

Uj. Bokros Albert honvéd felesége, három gyereke és a nagyszülők, Békésszentandrás

Felsőszentiváni Évike, Kiskunhalas

Katona Gábor, neje és Mária Terézia leányuk, Szeged

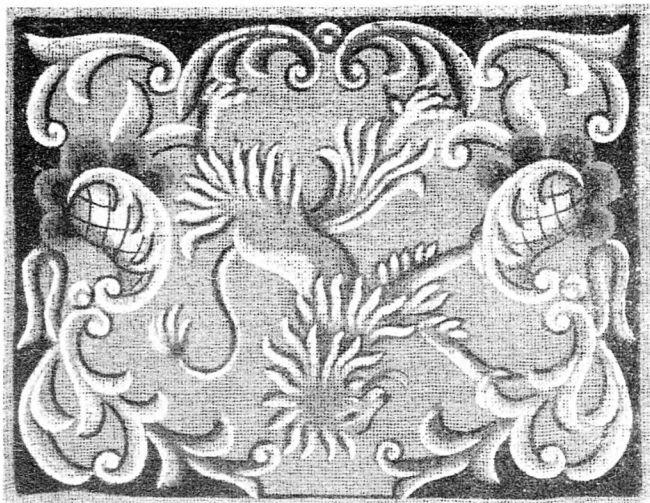

Szabó Rózi és rölegénye Remenyik Ernő, Rózsaszentmárton

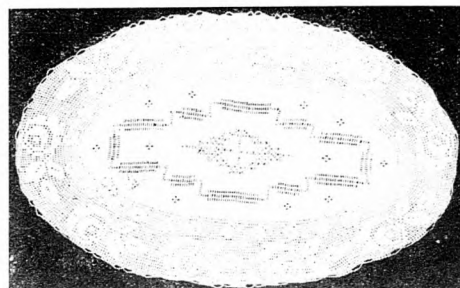

jáklai Gumbös Sándor ny. áll. isk. igazgató-tanító, felesége és fiai, Pápa

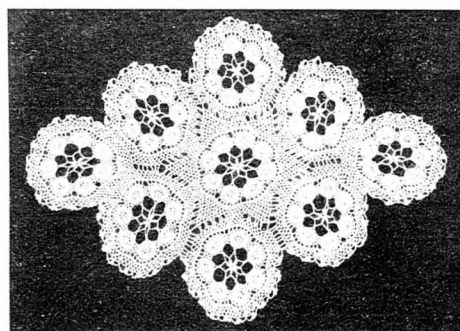
MAGYAR NŐK LAPJA

Barokkmintás gobelin párna, 40 · 50 cm méretű. Gyapjúfonóval dolgozzuk ki szép barnás árnyalatban. A párna alapja drapp színű.

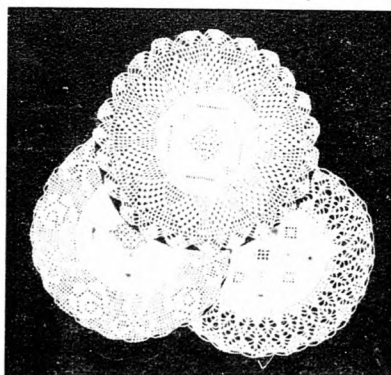
Ovális tálcaterítő, horgolt széllel. Mérete 23 · 37 cm

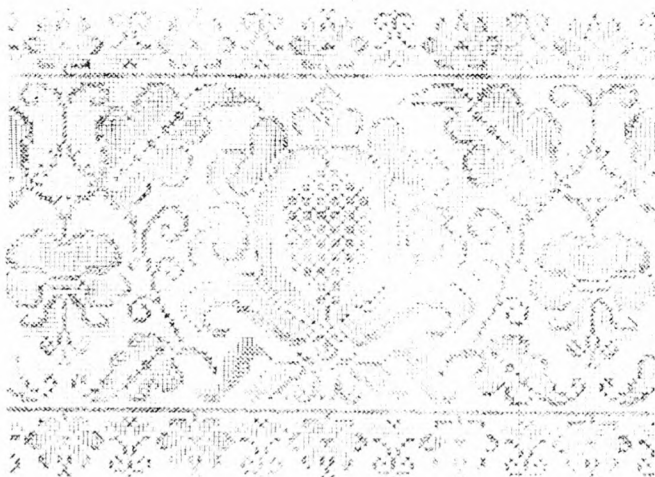
Horgolt csillagokból terítőcske. Mérete 25 · 35 cm

Díszes ágypárna töltőből, színes vagy többszínű anyaggal hímelve

Vitrin terítőcsék, aszúrral vagy színes hímzéssel díszítve, 15 · 15 cm méretűek

Keresztöltéses művészi minta, párnát és terítőt készíthetünk vele. Elkészítéséhez jól mosható színes fonalat használjunk